

Detaljregulering for Midtfjellet,
Fitjar kommune

Planid 201401

Planomtale
med ROS-analyse

Tittel: Detaljregulering for Midtfjellet

Prosjektnr.:
1922

Rapportdato:
03.09.2015

Forfatter:
Turid Verdal og Nina Skjerping

Sidemannskontroll:

Oppdragsgjever:
Midtfjellet Vindkraft AS

Kontaktperson/referanse:
Eirik Mortensen, Midtfjellet Vindkraft AS
Turid Verdal, Akvator AS

Samandrag:

Formålet med planen er å legge til rette for tiltak knytt til landbruk og friluftsliv, samstundes som Midtfjellet vindpark vil drifta og utvikle seg gjennom anleggskonsesjon etter energilova.

Arealet er tidlegare regulert i reguleringsplan for Midtfjellet Vindpark (2007) og utbyggingsplan (2008). Planarbeidet er ei omregulering av eksisterande plan.

Planarbeidet vidarefører i hovudsak areal til vindkraftanlegg, og legg til grunn at det er anleggskonsesjonen og energilova som legg føringar for vidare utvikling og drift i vindparken.

Planarbeidet opnar for nye tiltak knytt til landbruk og friluftsliv i Fitjarfjellet. Fitjar Fjellsameige (tidlegare Fitjar grunneigarlag), i samarbeid med Fitjar kommune, har utarbeidd *Tiltaksplan for Fitjarfjellet* (2012) som ligg til grunn for dei tiltaka planen opnar opp for.

Visjon for Tiltaksplan for Fitjarfjellet er følgjande:

Nye, positive, samfunnsretta tiltak og aktiviteter skal så langt det er mogleg kompensera for moglege negative sideeffektar av vindmølleutbygginga på Fitjarfjellet.

Tiltaka skal koma alle lokale innbyggjarar og tilreisande til gode og styrke Fitjar som eit livskraftig lokalsamfunn.

Emneord:
Jordbruk, Friluftsliv, LNF, vindpark

Fylke: Hordaland

Kommune: Fitjar kommune

Akvator AS

Sæ 132
N-5417 Stord
Norway

Tel.: +47 53 40 41 80
firmapost@akvator.no
www.akvator.no

Innhold

1	Innleiing	4
1.1	Formål med planarbeidet	4
1.2	Lokalisering og avgrensing av planområdet	4
2	Organisering, medverknad og planprosess	5
2.1	Tiltakshavar	5
2.2	Historikk og avklaringar i høve til lovverk	5
2.3	Saksgang/ framdrift/medverknad	5
2.4	Gjeldande planstatus	5
3	Rammer og føringar for planarbeidet	6
4	Skildring av planframlegget	7
4.1	Midtfjellet vindpark	7
4.2	Tiltaksplan for Fitjarfjellet	8
4.2.1	Landbruksdrift	8
4.2.2	Friluftsliv	10
4.2.3	Formål: Offentleg veg og parkering	14
4.3	Andre formål	14
4.3.1	Formål: Bustad	14
4.3.2	Vassforsyningsanlegg (vassverket)	14
4.3.3	Energianlegg (minikraftverk)	15
4.3.4	Bruk og vern av sjø- og vassdrag	15
4.3.5	Drikkevatn	15
4.4	Ulike omsynssoner	15
5	Skildring av dagens situasjon og tilgrensande areal	16
6	Konsekvensvurdering	17
6.1	Landskap og estetikk	17
6.2	Kulturminne og kulturmiljø	17
6.3	Naturmangfald	19
6.4	Landbruk	21
6.5	Friluftsliv	22
7	Samfunnstryggleik og beredskap	24
7.1	ROS-analyse	24
7.1.1	Sjekkliste	26
7.1.2	ROS-analyse	27
7.1.3	Konklusjon	29
8	Kjelder	30
9	Vedlegg	30

1 Innleiing

1.1 Formål med planarbeidet

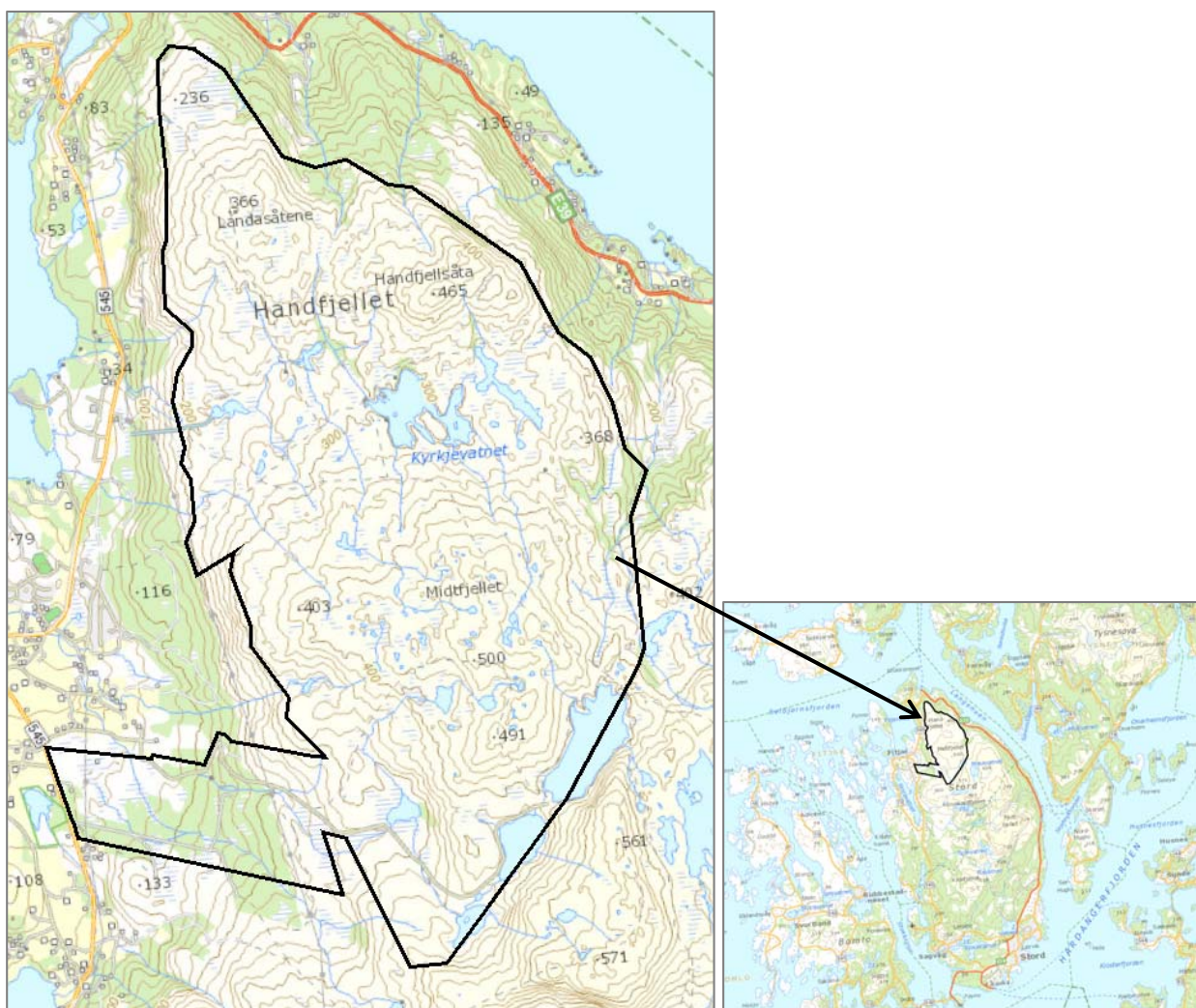
Formålet med planen er å legge til rette for tiltak knytt til landbruk og friluftsliv, samstundes som Midtfjellet vindpark vil drifta og utvikle seg gjennom anleggskonsesjon etter energilova.

Arealet er tidlegare regulert i reguleringsplan for Midtfjellet Vindpark (2007) og utbyggingsplan (2008). Planarbeidet er ei omregulering av eksisterande plan.

Planarbeidet vidarefører i hovudsak areal til vindkraftanlegg, og legg til grunn at det er anleggskonsesjonen og energilova som legg føringar for vidare utvikling og drift i vindparken. Planarbeidet ser på tiltak knytt i landbruk og friluftsliv. Fitjar Fjellsameige (tidlegare Fitjar grunneigarlag), i samarbeid med Fitjar kommune, har utarbeidd *Tiltaksplan for Fitjarfjellet* (2012) (vedlegg 1). Tiltak og aktivitetar i tiltaksplanen er implementert i planarbeidet.

1.2 Lokalisering og avgrensing av planområdet

Planområdet omfattar store deler av fjellområda på Fitjar, frå Landa i nord til Kinnavatnet i sør. Plangrensa er same som reguleringsplan frå 2007, og planområdet er om lag 16 250 da stort. Dette omfattar areal som i gjeldande reguleringsplan/utbyggingsplan (2007/08) i hovudsak er avsett til vindkraftanlegg, veg, friluftsliv, samt jord og skogbruk.

Figur 1. Kart over planområdet med plangrense og oversiktskart. Pil syner lokalisering av planområdet i kommunen.

2 Organisering, medverknad og planprosess

2.1 Tiltakshavar

Oppdragsgjever og tiltakshavar for planarbeidet er Midtfjellet Vindkraft AS. Fitjar Fjellsameige og Fitjar kommune er også involvert i planarbeidet som ressursgrupper.

Uførande konsulent er Akvator AS. Medarbeidarar i Akvator har vore Turid Verdal, Nina Skjerping og Leif Møklebust. Akvator er eit rådgivande konsulentsselskap med 30 tilsette lokalisert på Stord. Selskapet tilbyr tenester innan fagområda akvakultur, ingeniørteknikk og samfunns- og arealplanlegging.

2.2 Historikk og avklaringar i høve til lovverk

Midtfjellet Vindkraft AS har etablert vindmøller og produserer energi med bakgrunn i anleggskonsesjon som er gitt etter energilova (19.02.2007). Midtfjellet Vindkraft AS er i prosess for å utvide vindparken og dermed også energiproduksjonen opp til konsesjonsgrensa som er gitt i anleggskonsesjonen (Fase 3).

Fase 3 ligg innanfor området som er regulert til vindkraftanlegg i gjeldande reguleringsplan (2007). I høve til plan- og bygningslova § 12-1 er det ikkje reguleringsplikt for anlegg som er konsesjonspliktig etter energilova. Dette gjeld m.a. for vindkraftanlegg. Så lenge Fase 3 ikkje strid mot gjeldande planar, kan tiltaket gjennomførast utan regulering eller omregulering etter PBL. Tiltak knytt til Fase 3 vert såleis ikkje omfatta av reguleringsplanen som no vert utforma. Ein har i planen, med små justeringar, valt å vidareføre vindkraftanleggsformålet og bandlegge arealet som anleggskonsesjonen omfattar, for å visualisere at det er energilova og anleggskonsesjonen som legg føringane for tiltak og utbygging her.

Ved søknad om Fase 3 i forhold til anleggskonsesjonen skal det utarbeidast ein detaljplan etter energilova med tilhøyrande dokument som skal godkjennast av NVE. Før tiltak vert sett i verk skal det m.a. utarbeidast Miljø-, Transport- og Anleggsplan (MTA). Forhold knytt til m.a. landskap og støy vert handsamsast som del av detaljplanen etter energilova.

Søknad om godkjenning av detaljplan og MTA for Midtfjellet fase 3 vart sendt inn 03.11.2014. NVE har fatta vedtak om godkjenning av detaljplanen. I denne søknaden vart grensene for vindparkområdet justert i samsvar med «som bygget» og er lik arealet bandleggingssone (H740) angitt i reguleringsplan.

2.3 Saksgang/ framdrift/medverknad

Det er gjennomført oppstartsmøte med Fitjar kommune, samt arbeidsmøte med representantar frå Fitjar Fjellsameige. Det er ikkje sett krav til konsekvensutgreiing for planarbeidet.

Oppstartsmelding er annonsert 10.06.2013 i Sunnhordland og på Fitjar kommune si nettside. Frist for merknadar var 10.07.2013. Oppstartsmeldinga er også sendt i brevform til grunneigarar, tilgrensande naboar, offentleg mynde og andre interesselag/organisasjonar.

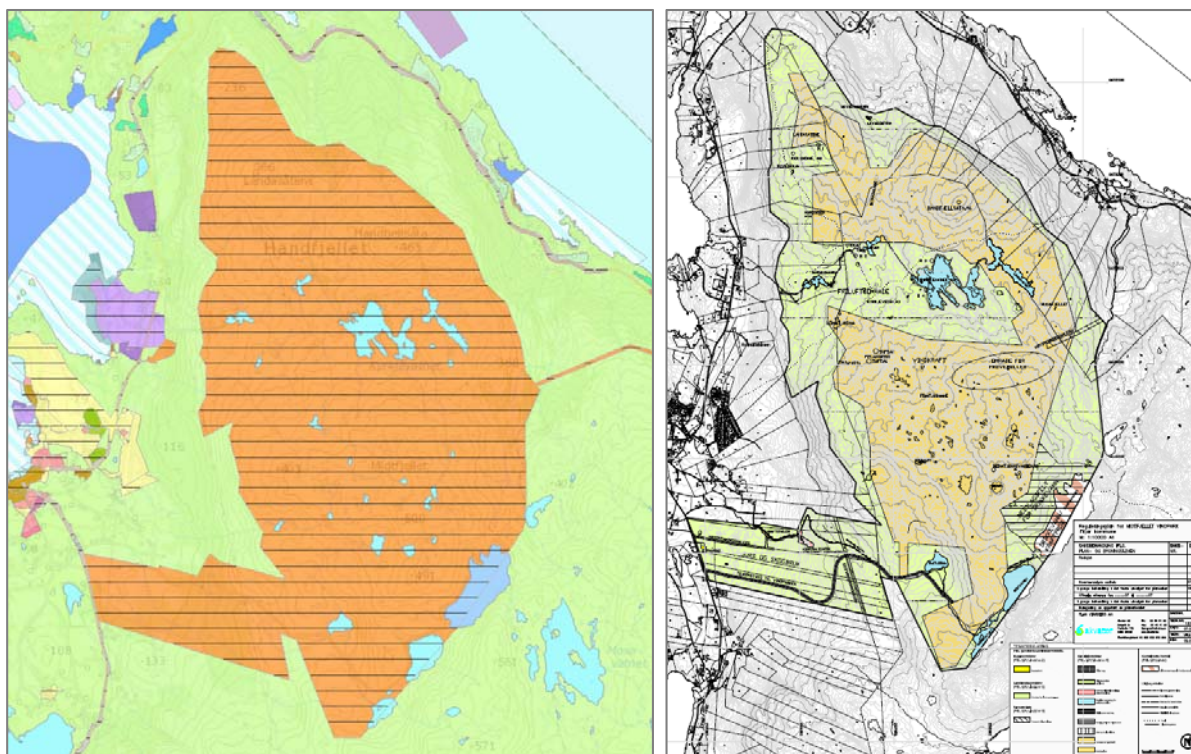
Oppstartsmeldinga skildra at planarbeidet skulle omfatte både utviding av vindkraftanlegget og tiltak i *Tiltaksplan for Fitjarfjellet*. Avklaringar etter høyringsperiode viser at Fase 3 for vindkraftanlegget kan gjennomførast utan reguleringsplan, jf. PBL § 12-1, slik at planarbeidet no berre omfattar tiltak i *Tiltaksplan for Fitjarfjellet*.

I samband med oppstartsmeldinga kom det inn fleire høyringsinnspel som er knytt til vindkraftanlegget og anleggskonsesjonen. Desse merknadane er ikkje teke omsyn til i reguleringsplan. Alle innspel/merknadar som kom inn i samband med melding oppstart er samanfatta og kommentert i vedlegg 4 og alle originale innspel/merknadar ligg i vedlegg 5.

Planen var oppe til førstegongshandsaming i utval for plan og miljø i Fitjar kommune 25. juni 2015. Plankart, føresegnar og planomtale er endra i henhold til vedtaket. Vedlagt er ei oppsummering av endringane som er gjort i planframlegget.

2.4 Gjeldande planstatus

I eksisterande kommuneplan er planområdet vist som omsynssone H910 der gjeldande reguleringsplan skal gjelde (ID 200702).

Figur 2. Venstre: Gjeldende kommuneplan for Fitjar 2011-2022. Oransje markerer gjeldende reguleringsplan for Midtfjellet. Høgre: Gjeldende reguleringsplan, 2007.

3 Rammer og føringar for planarbeidet

Overordna føringar og regionale føringar:

- Stortingsmelding nr. 26 (2006-2007) "Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand"
- Stortingsmelding nr. 22 (2007-2008) "Samfunnsikkerhet. Samvirke og samordning"
- Fylkesplan for Hordaland 2005-2008
- Fylkesdelplan for Sunnhordland - 2005
- Fylkesdelplan for kulturminne 1999-2010
- Plan- og bygningslova
- Energilova og anleggskonsesjon for Midtfjellet Vindkraft AS (19.02.2007)
- Jordlova

Lokale føringar

- Kommuneplan for Fitjar kommune 2012
- www.fitjar.kommune.no

4 Skildring av planframlegget

Planområdet fordeler seg slik på følgjande formål:

Formål	SOSI-kode	Storleik, dekar (ca.)
Bustad	1110	4,7 da
Energianlegg (minikraftverk)	1510	2,3 da
Vindkraftanlegg	1530	6883,0 da
Vassforsyningsanlegg (vassverket)	1541	12,8 da
Anna særleg angitt bygningar og anlegg (servicebygg)	1590	8,8 da
Kombinert underformål (vindkraftanlegg - badeanlegg)	1800 (1510-1590)	2,7 da
Kombinert hovudformål (vindkraftanlegg - landbruk)	1900	794,2 da
Veg (offentleg)	2010	76,6 da
Kjøreveg (privat)	2011	14,3 da
Parkering (offentleg)	2080	3,3 da
LNF	5100	7373,9 da
Landbruk	5110	455,7 da
Bruk og vern av sjø og vassdrag	6001	470,1 da
Drikkevatn	6500	170,4 da

Omsynssone	SOSI-kode
Nedslagsfelst drikkevatn	H110
Faresone Høgspenningsanlegg	H370
Bandlegging etter lov om kulturminne	H730
Bandlegging etter anna lovverk	H740

4.1 Midtfjellet vindpark

I høve til plan- og bygningslova § 12-1 er det ikkje krav til reguleringsplan for anlegg som er konsesjonspliktig etter energilova. Vindparken er underlagt energilova og har konsesjonsplikt. For å synleggjere vindparken i detaljreguleringa er formålsområde vindparkanlegg i reguleringsplan frå 2007 vidareført som omsynssone H740 «bandlegging etter anna lovverk», som i dette tilfellet er energilova. For dei tiltak eller aktivitetar som ikkje er regulert etter energilova/anleggskonsesjonen, men som er opna for i reguleringsføresegnene, gjeld arealformålet i planen og føresegner som er knytt til desse. For å synleggjere hovudformålet som bandleggingssona gjeld for, har ein valt å vise arealformål for vindkraftanlegg under omsynssona.

Grensene for vindkraftformålet er i hovudsak lik det som er regulert i reguleringsplan frå 2007. Formålet er utvida i to mindre område for å regulere eksisterande situasjon, dvs. møllepunkt, oppstillingsplass og tilkomstveg. Områda er lokalisert ved sørlegaste og nordlegaste møllepunkt. I området ved Olstjørna har ein opna for kombinert føremål med vindkraft og landbruk. Elles er eit mindre areal endra frå føremålet vindkraft til føremålet LNF ved Langavatnet.

4.2 Tiltaksplan for Fitjarfjellet

Fitjar Fjellsameige, i samarbeid med Fitjar kommune, har utarbeidd *Tiltaksplan for Fitjarfjellet* (2012). For utfyllande informasjon om dei ulike tiltaka viser ein til vedlegg nr. 1 *Tiltaksplan for Fitjarfjellet, 2012*.

Visjon for *Tiltaksplan for Fitjarfjellet* er følgjande:

Nye, positive, samfunnsretta tiltak og aktiviteter skal så langt det er mogleg kompensera for moglege negative sideeffektar av vindmølleutbygginga på Fitjarfjellet.

Tiltaka skal koma alle lokale innbyggjarar og tilreisande til gode og styrke Fitjar som eit livskraftig lokalsamfunn.

Tiltaksplanen legg til grunn prinsippa om at tiltaka skal vera spesifikt forankra i fjell-lokaliteten, tiltaka skal i størst mogleg grad lokaliserast ved/med utgangspunkt i området ved Olstjørna, urørt fjellområde skal framleis vera urørt av utbygger, men gjerast tilgjengeleg for naturopplevingar, tiltaka skal retta seg mot allmenne grupper, ansvar for investering og drift skal kunne definerast for kvart enkelt tiltak, kombinerte løysningar/sambruk både ved investering og drift bør søkast, og forslag til tiltak skal forankrast i eksisterande lag og organisasjonar der dette er naturleg.

4.2.1 Landbruksdrift

Det vert opna for ulike landbruks tiltak innanfor formåla LNF, landbruk og kombinert formål: vindparkanlegg og landbruk. For tiltak innanfor LNF-formålet vert det synt til at tiltaka skal vera knytt til stadbunden næring. I rettleiar Landbruks +, T1443:2005, er det synt kva tiltak som inngår i landbruksbegrepet, og dermed kva tiltak som det kan opnast for innanfor LNF-formålet.

Kriterier som bør være oppfylt for at tiltaket skal inngå i LNF-kategorien

- Tiltaket er knyttet til produksjon på garden eller det behovet garden har for varer og tjenester, eller det er nødvendig i forbindelse med annen næringsvirksomhet knyttet til jordbruk, skogbruk, reindrift, yrkesfiske eller liknende.
- Virksomheten er basert på og tilpasset gardens eget ressursgrunnlag, for eksempel bruk av fôr, planter, trær, blomster, frukt, grønnsaker og andre råvarer produsert på garden samt videreforedling og/eller salg av disse.

Andre viktige vurderingskriterier:

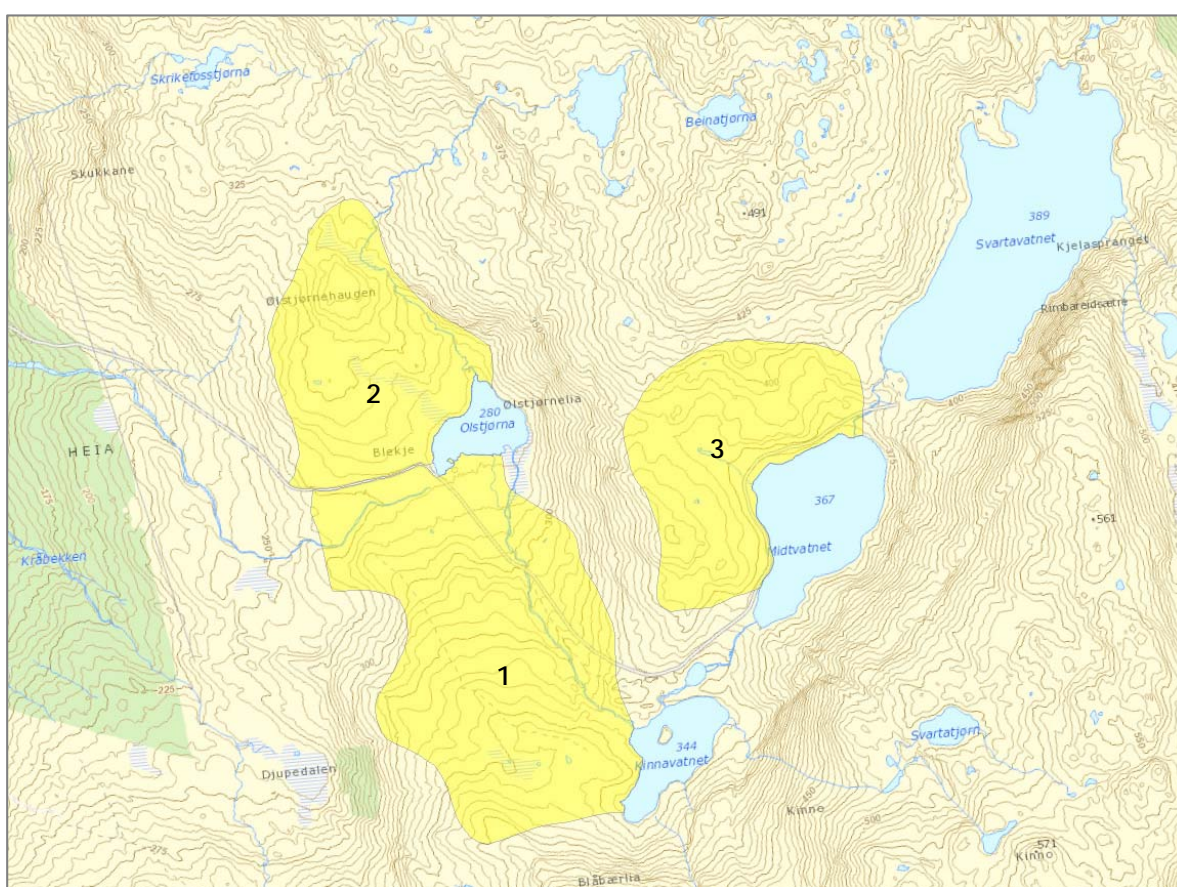
- Tiltakets områdemessige virkninger for jord- og skogsdrift, reindrift eller annen primærnæring
- Tiltakets størrelse og volum
- Tiltakets virkninger i forhold til natur- og kulturlandskap, naturvern, friluftsliv og kulturminner, trafikale forhold, naboer, estetikk og gardstun (en lokalisering i tilknytning til tunet vil ofte være mindre konfliktylt enn nyetableringer i utmark)
- Om virksomheten kan innpasses i eksisterende bygninger eller om det kreves nybygg (nybygg kan være mer konfliktylt)
- Om tiltaket ligger i pressområder eller fraflyttingsområder (lokalisering i pressområde kan være mer konfliktylt)
- Om tiltaket er i samsvar med kommuneplanens mål for utbyggingsmønster, tettstedsavgrensning, jordvern eller andre forhold
- Tiltakets virkning i forhold til støy, forurensning, drikkevann, utelagring eller andre visuelle forhold m.v.
- Om virksomheten faller inn under reglene om konsekvensutredning i pbl

Figur 3. Utdrag frå rettleiar Plan- og bygningsloven og Landbruks+, 2005. Miljøverndepartementet og Landbruks- og matdepartementet.

Det er avsett areal ved Olstjørna/Blekje til kombinert formål (vindkraftanlegg – landbruk) og landbruk. Innanfor desse areala er det opning for å etablere landbruksdrift i form av innmark og driftsbygningar. Fitjar Fjellsameige arbeider med planer for å nydyrke 3 større areal til grasproduksjon/beite, og dei har utarbeidd eit forprosjekt for nydyrking i området, sjå vedlegg 2. Dei nydyrka areala kan også nyttast til anna landbruksproduksjon herunder beite for sau og storfeproduksjon.

Området er tenkt nytta til sommarbeite for mjølkekyr/storfe/sau organisert kring ei «sommarseter» med moderne mjølkning og tilsyn/oppfølging av dyra. Med ein beitesesong på tre månader vil området gi grasfôr nok til at ein stor del av mjølkekyra i Fitjar kommune kan få to månadar på fjellbeite. Ved å sende buskapen til «sommarsetra» gir det bøndene moglegheit til ferie, samt at innmarka ved gardsbruka kan produsere meir fôr til vinterhalvåret. Dette igjen kan gi moglegheiter for å utvide buskapen.

Potensielt nydyrkingsareal er tre område, sjå Figur 4. Områda er til saman ca. 1 050 da store. Område 1 og 2 er *lett* dyrkbare, medan område 3 er noko tyngre å opparbeide og lengre vekk frå setra. Nydyrkinga vil gå over fleire år og i fasar. Nydyrkingsareala totalt er store, og all nydyrking må handsamast etter jordlova, jf. jordlova § 11 2.ledd, og Forskrift om nydyrking. Krav til konsekvensutgreiing for areal til nydyrking over 50 da skal gjennomførast i samband med søknad etter jordlova.

Figur 4. Dyrkbare område ved Olstjørna, ref. Fitjar Fjellsameige.

Bilde 1. Bilde av teigar som test for nydyrking.

Reguleringsplanen opnar for å etablere mjølkestall/sommarseter ved Olstjørna innanfor formålet landbruk. Bygget må ha infrastruktur knytt til vatn og avløp. Maksimalt tillate BYA er 250 m² for bygget. Maksimal mønehøgde er 8 meter målt frå gjennomsnittleg terrengnivå. For alle nye tiltak er det ein minimum avstand til vassdrag med årssikker vassføring på 6 meter. Område som vert nytta til beite av storfe skal gjerdast inne. Ansvar for gjerdehaldet på nydyrka areal ligg på grunneigar/-ane.

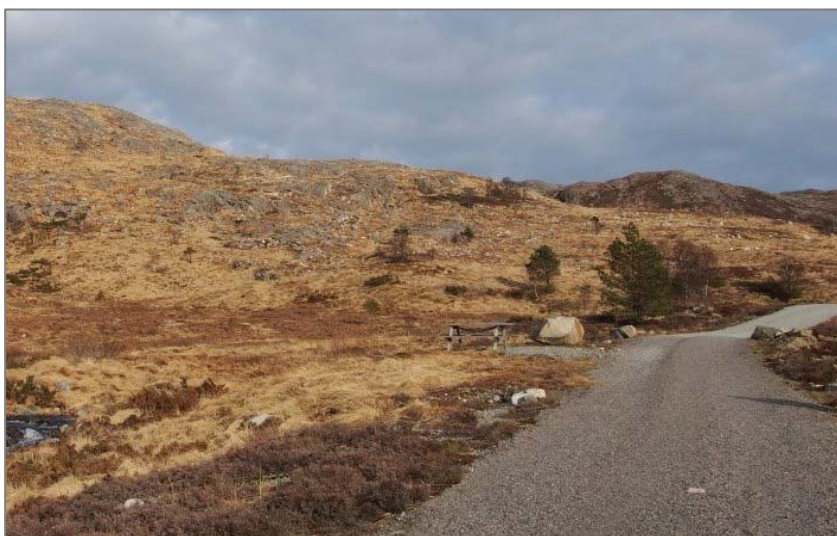
Bilde 2. Bilde i retning område for nydyrking og lokalitet for sommarseter. Foto teke i austleg retning.

Det er opna for å forlengje eksisterande traktorveg frå Levvåg til vindparkområdet ved å regulere aktuelt område til LNF-formål. Forlenging av traktorvegen vil betre tilkomsten til grunneigarar sine eigedommar og beiteressursane som finst på fjellet. Landbruksvegen kan også nyttast i samband med fysisk aktivitet, som t.d. turgåing og sykling.

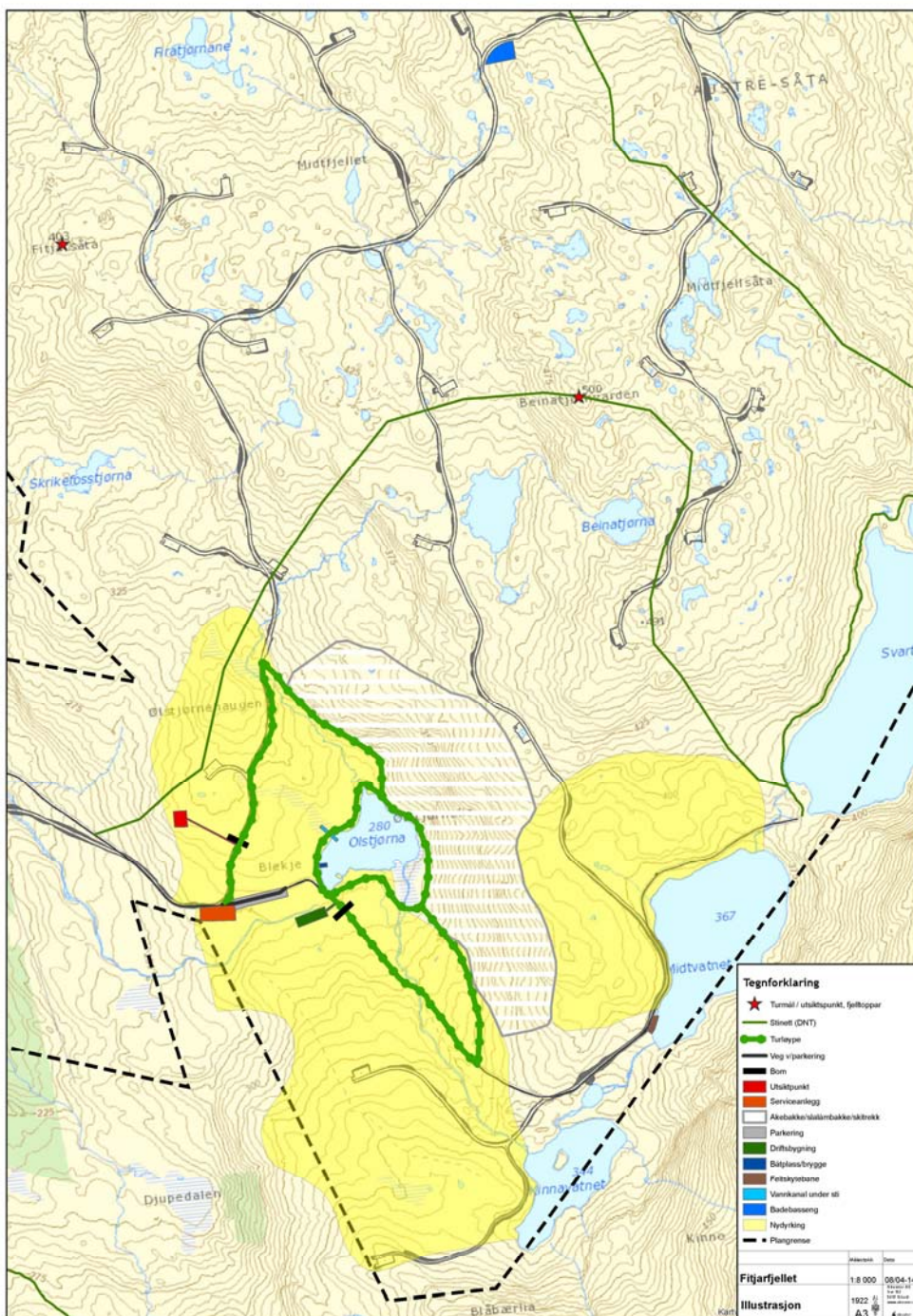
4.2.2 Friluftsliv

Det er ønskje om å legge til rette for tilgang til fjellområda og friluftaktivitetar i Fitjarfjellet. Mange av tiltaka i *Tiltaksplan for Fitjarfjellet* er av mindre omfang og storleik, som t.d. etablering av stinett, rydding av stinett, bord/benker, skilting og rasteplassar. Dette vert det generelt opna for i reguleringsplanen. Tiltak og tilretteleggingar som er søknadspliktig etter PBL må byggemeldast og sjåast i samanheng med bruk i området og fasilitetar desse aktivitetane har behov for.

For å opna for tiltaka som ligg i *tiltaksplanen* har ein valt å regulere inn kombinerte føremål med tilhøyrande reguleringsføresegner, t.d. lysløype og utsiktspunkt. I dei generelle føresegner er det opna opp for tiltak knytt til friluftsliv- og idrettsinteresser, t.d. gapahuk, kvilebenkar, skilting og turstiar.

Bilde 3. Bilde av eksisterande veg til Svartavatnet med utplasserte benkar.

Figur 5. Illustrasjonsplan med større tiltak med skissert plassering. Bakgrunn er eksisterande vegnett og møllepunkt. Sjå også vedlegg 3.

Sommarbruk

I tiltaksplanen er det fleire aktivitetar som er nemnt, t.d. sykling, turgåing, fising og bading. Dette er aktivitetar som kan gjennomførast utan særlege tilretteleggingar og tiltak. Dei fleste aktivitetane kan gjennomførast utan søknad og løyve etter PBL. Innanfor vindparken er vegnett og stiar eigna for sykling. I Tiltaksplan for Fitjarfjellet er det nemnt at det er aktuelt å arrangere sykkelritt med rundløype på fjellet.

Vinterbruk

I tiltaksplanen er det fleire aktivitetar som er nemnt, t.d. akebakke, skøytebane og oppkjørt skiløype. Dette er aktivitetar som kan gjennomførast utan særlege tilretteleggingar og tiltak. Dei fleste aktivitetane kan gjennomførast utan søknad og løyve etter PBL.

Det vert vidare skildra dei større tiltaka som er nemnt i *Tiltaksplan for Fitjarfjellet*.

Utsiktspunkt

Innanfor formålet kombinert vindkraftanlegg/landbruk er det opna for etablering av bygg knytt til utsiktspunkt. Lokaliteten for dette er tenkt i nærleiken av første møllepunkt nordvest for Olstjørna. Arealet ligg nær offentleg parkering ved Olstjørna og dei andre aktivitetane som er lokalisert her.

På utsiktspunktet er det ønskeleg å sette opp eit bygg som vil fungere som samlingslokale og utsiktspunkt. Bygget bør ha infrastruktur knytt til vatn og avløp. Maksimalt tillate BYA er 250 m² for bygget. Maksimal mønehøgde er 10 meter målt frå gjennomsnittleg terrengnivå. Bygget skal tilpassast terrenget og ha estetisk god utforming. Det skal vera allmenn tilkomst og tilgang til området.

Dersom plassering av eit slikt anlegg skal vera utanfor sikkerhetssona (300 meter), vil det vera vanskeleg å oppnå optimal plassering. Ein kan enda opp med at mesteparten av dei funksjonane det påtenkte utsiktspunktet skulle ha, må kombinerast med service-anlegget ved Olstjørna. Dette forhindrar ikkje at ein kan tilretteleggja for utsiktsopplevingar ved møllepunkt, -utan å etablere bygningar der.

Ein ønskjer likevel ha høve til å kunna etablere eit bygg ved utsiktspunktet, og føresegnene gir ei opning for etablering av eit bygg ved utsiktspunktet. Det er utelukkande fare for iskast som hindrar fri ferdsel i sikkerheitssonene, og i slike tilfelle vil området vera stengt uansett.

Service- og lagerbygg ved parkeringsplass

Det er opna for å etablere eit eller fleire servicebygg og lagerbygg, og parkeringsplass ved Olstjørna innanfor formålet *Anna særleg angitt bygningar og anlegg (servicebygg/lager)*. Servicebygget ønskjer ein skal fungere som varmestove, wc, kiosk, samlingslokale og som utgangspunkt for bruk av Fitjarfjellet.

Midtfjellet Vindkraft AS ønskjer å etablere eit lager for verksemda si. Det er sett for seg at dette lageret anten vert i kombinasjon med servicebygg, eller som eige/eigne frittliggjande bygg. Samlokalisering og nærleik til offentleg veg og parkering gjer at det er naturleg å ha servicebygg og/eller lagerbygg ved Olstjørna.

Bygg kan ha infrastruktur knytt til vatn og avløp. Samla BYA for bygg innanfor formålsområdet er 600 m². Maksimal gesimshøgde for bygget/bygga er 6 meter, og maksimal mønehøgde er 8 meter målt frå gjennomsnittleg terrengnivå. Bygga skal tilpassast terreng og ha estetisk god utforming. Det skal vera allmenn tilkomst til området.

Mogleg alternativ plassering av utsiktspunkt kan vera i kombinasjon med servicebygg ved Olstjørn. Dette krev i såfall innspel om endringar i BYA og evt høgder for område for service-/lagerbygg i høyringsperioden.

Turveg

Det er ønskeleg om å etablere ca. 2,5 km lang turveg/lysløype i området ved Olstjørna. Ein del av turvegen/lysløypa kan etablerast med universell utforming. Løypa kan nyttast til alle årstider.

Det er ikkje avsett eige arealformål til turvegen, men det er opna for etablering av turveg innanfor formåla kombinert formål (vindkraftanlegg-landbruk), landbruk og LNF. Det er sett krav til utarbeiding av søknad med detaljert situasjonsplan. Turvegen skal ha ei breidde på maksimalt fire meter, og fast dekke. Turvegen skal vera stengt for ferdsel med motoriserte køyretøy, men det kan vera høve for nødvendig vedlikehaldsutstyr og til dømes løypemaskinar å køyra på vegen.

Turløype er traseer for turgåere på ski som er ryddet, merket og gjort godt fremkommelig for skiløpere og for løypemaskiner og nødvendig vedlikehaldsutstyr. Det har en større grad av opparbeiding av grunnen enn en tursti, har et jevnt toppdekke og er normalt grøftet/har stikkrenner. Turløypen bør belyses og ha minimum lengde 2 km. Anbefalt samlet ryddebredde 6-8 m, bruksbredde 3-4 m.

Rettleiar utgitt av kultur- og kyrkjedepartementet (2008).

Bilde 4. Bilde av området kring Olstjørna.

Feltskytebane

Ein har i planprosessen vurdert å reservera eit område til feltskytebane i Midtvatnetområdet. Etter ei samla vurdering har ein konkludert med at dette tiltaket ikkje høver inn i området.

Akebakke/liten slalåmbakke/skitrekk

I området aust for Olstjørna syner tiltaksplanen moglegheiter for etablering av liten slalåmbakke og skitrekk (akebakke). Området er bratt og austvendt. Området er ikkje aktuelt til landbruksaktivitet og ligg i område regulert til formålet LNF. Skitrekket kan også opna moglegheiter for dei som vil enkelt vinne høgdemeter for vidare skiturar innover Fitjarfjellet.

Bilde 5. Bilde av område aktuell for slalåmbakke/skitrekk/akebakke.

Badebasseng med tilhøyrande fasilitetar

Inne i vindparkområdet er det regulert eit kombinert formål (vindkraftanlegg - badeanlegg). Her er det mogleg å etablere oppvarma basseng med spillvarme frå trafo-anlegget for oppvarming av vatnet. Badeanlegget er tenkt å ha heilårsbruk. Frå badeanlegget vil det vera god utsikt utover Fitjarøyane og omkringliggjande landskap. Badeanlegget ligg i eit av dei områda i vindparken kor vèrtilhøva er mest ekstreme. Det kan difor av tryggleikssyn vera ei føremon at det ligg eit bygg i området kor turgåarar kan søka ly dersom dei vert overraska av dårleg vèr. Deler av bygget bør difor vera ulåst.

Badebassenget er tenkt storleik 15x10m. I tilknytning til bassenget er det ønskeleg å etablere eit mindre bygg på BYA 60 m² for klesskifte og dusjfasilitetar. Det må etablerast tilkomst/sti frå vegen og opp til bassenget. Utval for plan og miljø har vedteke at badebassenget ikkje kan etablerast innanfor ei sikkerheitssone på 300 meter frå møllene.

Ei spektakulær plassering av anlegget er avgjerande. Plasseringa vil måtta liggja innanfor sikkerheitssona. Dette må ein løysa ved at anlegget vert stengt ved fare for iskast. Ein kan i reguleringsplanen setja krav til at ein i samband med detaljprosjektering/byggesøknad må dokumentera tilfredstillande bruksrutine for anlegget.

Fitjarseter

Planen opnar for attreising av Fitjarseter innanfor formålet vindkraftanlegg. Det står berre tufter igjen av det som frå gammalt av var Fitjargarden si seter på fjellet. Attreisinga vil i hovudsak skje på dei gamle tuftene som ein finn i terrenget. Dei historiske tuftane gir liten grunnflate, og det vert opna for å auke storleiken slik at bygga vert funksjonelle. Fitjarseter skal ikkje verta eit privatiserande hyttetun. Fitjarseter er lokalisert innanfor areal til vindkraftanlegg og har god tilgjenge frå vegnettet. Det vil verta opna for at ein kan etablere anleggsveg til hytteområde under renovering, for å forenkla tilkomst med materialar og anna naudsynt utstyr. Ei attreising av Fitjarseter vil krevja godkjenning av fylkeskonservatoren, og ei eventuell attreising må skje i nært samarbeid med fylkeskonservatoren.

Generell ferdsel

Det er allmenn tilkomst i planområdet, men ikkje for motorisert ferdsel. Alle vegar og stiar er tilgjengeleg for gåande og syklande. Det er regulert bom ved Olstjørna for å hindre uønska allmenn motorisert ferdsel i fjellområdet/vindparken. Organisering av køyring innanfor regulert bom ved spesielle tilhøve må avklarast som del av søknad om tiltak.

Det vert opna for at det kan etablerast skogsbilveg frå vindparken og inn på eksisterande veg_ned til Levåg. Vegen kan koplust opp mot det interne vegnettet i vindparken, og skal etablerast med bom for å hindra uønska motorisert ferdsel inne i parkområdet.

4.2.3 Formål: Offentleg veg og parkering

Eksisterande veg frå Fv545 til Olstjørna er i dag ein privat veg og stengt med bom ved Rimbareidfeltet. Vegen er ca. 2,5 km lang. Dette er tilkomstvegen til vindparken og Fitjarfjellet. Ein gjer framlegg om at denne vegen vert omregulert til offentlig veg. Dette gjeld også parkeringsplassen ved Olstjørna. Omregulering til offentlig veg vil gjera at bommen vert fjerna. Det er inngått naudsynte privatrettslege avtalar som opnar for dette. Grunneigarane ynskjer at kommunen skal drifte og vedlikehalde offentlig regulert veg og parkering, men at kommunen ikkje skal ekspropriere og overta grunnen. Den skal i framtida også vera privateigd.

Eksisterande veg vidare inn på fjellet er stengt med eksisterande bom for å hindre allmenn motorisert ferdsel inn i vindparken.

Eksisterande riggplass/anleggsplass ved Olstjørna er regulert til offentlig parkeringsformål. Arealet opnar for om lag 100 parkeringsplassar. Allmenn bruk av veg med tilhøyrande parkeringsplass vil opne fjellområda ytterlegare i høve til dagens situasjon. Olstjørna er eit veileigna startpunkt for vidare turar i Fitjarfjellet.

4.3 Andre formål

4.3.1 Formål: Bustad

Eksisterande bustad (gnr. 62/10) ved Fv545 er regulert til bustadformål. Planen opnar for utviding av bustadformålet på gnr. 62/49. Arealet til bustad er i underkant av 5 da stort, og gir opning for å etablere eit nytt bustadhus. Statens vegvesen har godkjent utvida bruk av avkøyrsløp til Fv545.

Føresegner knytt til formålet er henta frå Fitjar kommune sin kommuneplan.

4.3.2 Vassforsyningsanlegg (vassverket)

Vassverket ved Rimbareid (Fitjar Vassverk) er regulert til vassforsyningsanlegg. Arealet er utbygd med bygningar, anlegg og installasjonar for hovudvassforsyning til Fitjar kommune. Arealet er regulert med offentlig eigarstatus.

4.3.3 Energianlegg (minikraftverk)

Småkraftverket ved Rimbareid er regulert til energianlegg. Arealet er utbygd med bygningar, installasjonar og inngrep i Fitjarelva. Bygging og drift av denne kraftstasjonen er basert på løyve frå NVE, datert 08.12.1999.

4.3.4 Bruk og vern av sjø- og vassdrag

Alle vatn og elver i planområdet er regulert til bruk- og vern av sjø og vassdrag, med unntak av Svartavatnet som er regulert til drikkevatn.

Ein har i planprosessen vurdert å opna for opparbeiding av badestrender i Midtvatnet, Kidnavatnet og Olstjørna. Det vert ein komplisert prosess å få godkjent slike tiltak - om det i det heile let seg gjera. Etter ei samla vurdering har ein ikkje teke tiltaket med i planforslaget.

Det finst i dag to kraftstasjonar som har vassforsyning frå vatn og vassdrag innanfor planområdet. Årskog kraftstasjon i Årskogvassdraget har magasin i fleire oppdemte vatn: Inntaksdammen, Løkjén, Kyrkjevatnet og Langavatnet. Bruken av området og drifta av anlegg og installasjonar i Årskogvassdraget er regulert med privatrettslege avtalar mellom Fitjar Kraftlag og grunneigarar. Rimbareid Minikraftanlegg i Fitjarvassdraget har magasin i fleire vatn: Svartavatnet, Midtvatnet, Kinnavatnet og Olstjørna.

4.3.5 Drikkevatn

Svartavatnet er regulert som drikkevatn. Tilhøyrande nedslagsfelt er regulert som omsynssone Nedslagsfelt for drikkevatn. Det skal ikkje tillatast aktivitetar i, eller bruk av Svartavatnet som vil medføre fare for forureining av drikkevatnet.

4.4 Ulike omsynssoner

Nedslagsfelt for drikkevatn, H110

Det naturlege nedslagsfeltet for drikkevassmagasinet er det området som av terrengmessige forhold gir direkte tilrenning til Svartavatnet. Tiltak i randsona kan tillatast, men skal sikrast slik at dei ikkje gir tilrenning til Svartavatnet.

Høgspenningsanlegg, H370

Områder for høgspenningsanlegg omfattar eksisterande høgspenningslinjer i planområdet.

Bandlegging etter lov om kulturminne, H730

Eksisterande automatisk freda kulturminne ved Levågsetra er regulert til LNF-formål med omsynssone bandlegging etter lov om kulturminne.

Bandleggingszone etter anna lovverk, H740

Drift og vidare utvikling av Midtfjellet vindpark er underlagt anleggskonsesjon etter energilova (19.02.2007). Utvidingsplanane skal godkjennast av NVE, og haldast innanfor konsesjonsramma.

5 Skildring av dagens situasjon og tilgrensande areal

Fitjarfjellet er i dag påverka av Midtfjellet Vindpark med tilhøyrande infrastruktur og tiltak. Midtfjellet Vindkraft AS har anleggskonsesjon etter energilova og planlegg no Fase 3 innanfor gjeldande konsesjonsvilkår. *Tiltaksplan for Fitjarfjellet* ser på nye, positive, samfunnsretta tiltak og aktiviteter for å, så langt det er mogleg, kompensera for moglege negative sideeffektar av vindmølleutbygginga på Fitjarfjellet.

Fitjarfjellet har mange kvalitetar, særleg i eit friluftsperspektiv. Samstundes er Fitjarfjellet ein naturressurs som Fitjar Fjellsameige ønskjer å utnytte til landbruksaktivitet. Fitjarfjellet er i dag nytta til beite for sau, og grunneigarane ønskjer å fortsette med dette samstundes som dei ønskjer å utnytte ressursane ytterlegare. I dag består areala ved Olstjørna av lyng og gras, og det er ikkje opparbeidde innmarksområde i fjellet. Det er beite for sau i heile fjellet, som i hovudsak består lyng, gras og buskvegetasjon.

Det er mange etablerte turstiar i fjellområdet. Fleire av desse er skilta og har god standard som sti. Dei nye anleggsvegane inne i Midtfjellet Vindpark har også ein verdi i høve til friluftsliv og fysisk aktivitet. Desse vegane vert nytta av syklande, skigåarar og turgåarar, og er eit vegnett på om lag 20 kilometer.

Det er store naturområde i fjellområdet, og eit rikt biologisk mangfald i forhold til at planområdet er eit fjellområde. Det er varierende vegetasjonsdekke og naturtypar i området frå skrinne fjellnabbar, myr, tjern og vatn, lier med skogsvegetasjon og buskvegetasjon, samt lyngområde.

Bilde 6. Bilde teke med utsikt utover området ved Olstjørna.

6 Konsekvensvurdering

Det er ikkje sett krav til konsekvensutgreiing for planarbeidet. Det vert likevel gjennomført ei vurdering av konsekvensane av dei nye tiltaka planen opnar opp for. Forhold knytt til utviding av vindmøllar, Fase 3, vert ikkje vurdert her, då dette går etter anna lovverk enn plan- og bygningslova.

6.1 Landskap og estetikk

For å gi ei mest mogleg nøytral vurdering av landskapet, vil temaet verta skildra med omsyn til estetikk, heilskap og mangfald. Det er eit nasjonalt mål at utarbeiding og gjennomføring av planar skal skje med omsyn til landskap og terreng. Dette omsynet er framheva i ny plan- og bygningslov.

I den europeiske landskapskonvensjonen er landskap definert som: "*...et område, slik folk oppfatter det, hvis særpreg er et resultat av påvirkningen fra og samspillet mellom naturlige og/eller menneskelige faktorer*" (Nordens landskap 2003). At eit variert og innhaldsrikt landskap har høg verdi har samanheng med ei rekkje forhold, mellom anna stadkvalitet, bu- og levevilkår, kulturminne/kulturmiljø, kulturlandskap, friluftsliv og eit stadig viktigare reiseliv.

Dei nye tiltaka i planområdet er avgrensa i omfang og lokalitet. I hovudsak er dei større tiltaka avgrensa til området ved Olstjørna. Det er opna for større byggetiltak knytt til driftsbygning, servicebygg og lagerbygg. Desse tiltaka må tilpassast terreng og utsjånad i høve til omgjevnaden. Dei nye bygga, sett i samanheng med fjellområdet og vindmøllene som begge har store dimensjonar, vil ikkje dominere området i særleg grad. Bygga er lokalisert i område med eksisterande tiltak og vil ikkje opne opp urørte landskapsrom. Det skal utarbeidast situasjonsplanar for tiltaka slik at dei vert sett i samanheng med andre tiltak i nærleiken.

Avbøtande tiltak

- Krav til estetikk og landskapstilpassing for nye tiltak
- Krav om situasjonsplan som ser tiltaka i samanheng

6.2 Kulturminne og kulturmiljø

Generelt kan tiltak verke inn på kulturminne og kulturmiljø på to ulike måtar:

- Direkte innverknad kan skje i form av:
Skade, fjerning, øydelegging og tildekking av kulturminne. Dessutan kan kulturmiljø verta skada ved oppstyking. Slike moglege konsekvensar vil ofte vera knytt opp til anleggsfasen.
- Indirekte innverknad kan skje ved at:
Kulturminne og kulturmiljø vert liggjande i eit område som visuelt er fjernt frå det miljøet (før-industrielt) som eksisterte på den tida kulturminnet eller kulturmiljøet blei etablert.

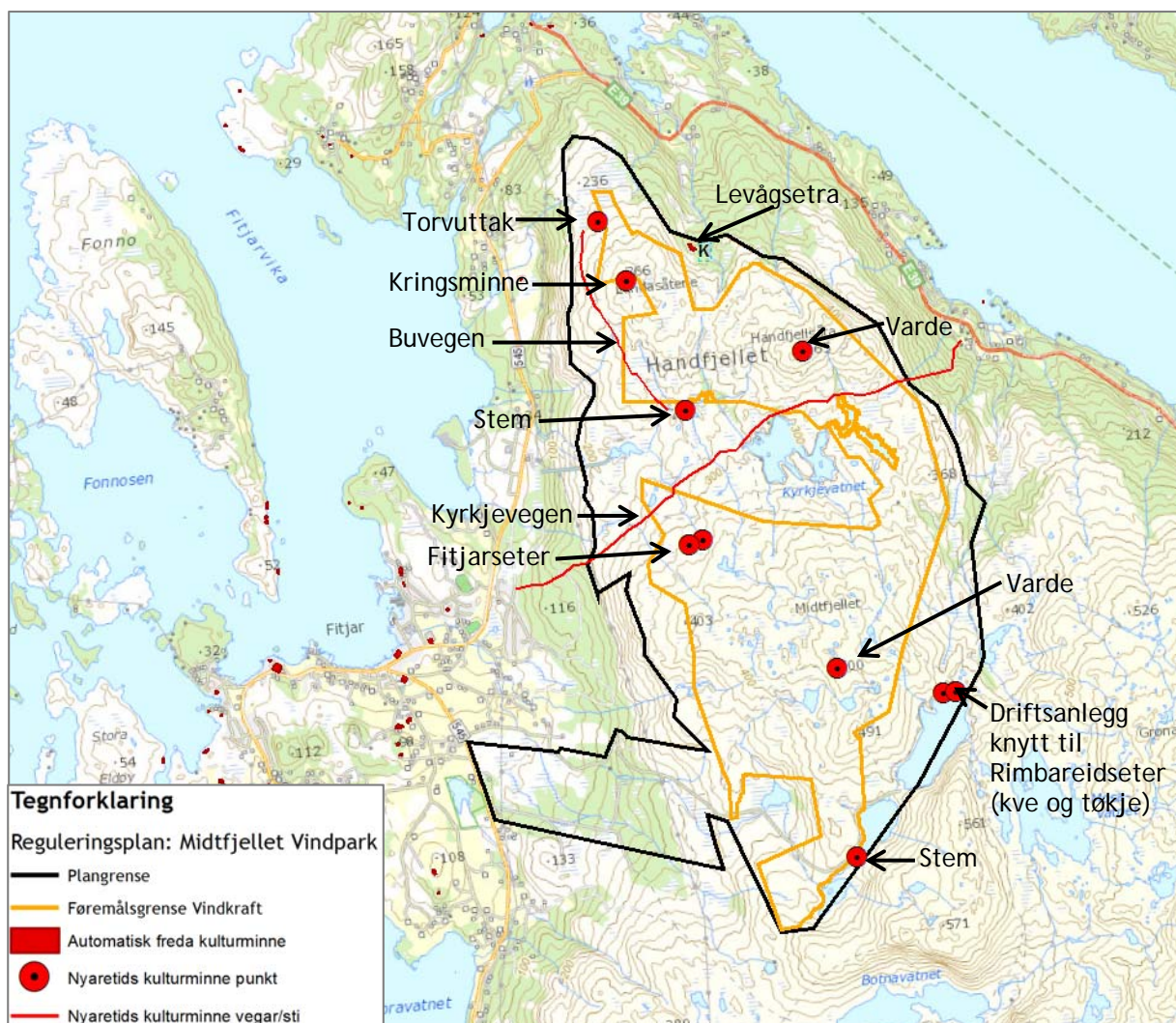
Alle kjente, automatisk freda kulturminne er samla i kulturminnedatabasen askeladden.ra.no. I tillegg er det gjennomført innhenting og vurdering av kulturminne/kulturmiljø i samband med tidlegare planprosess og konsesjonsprosess.

Automatisk freda kulturminne

Automatisk freda kulturminne (før-reformatoriske kulturminne) er samla i kulturminnedatabase hos Riksantikvaren. Data kan hentas ut frå nettsida askeladden.ra.no, der mellom ein finn informasjon om lokalitetar, enkeltminne, samt kva vernestatus dei enkelte lokalitetane har.

SEFRAK

SEFRAK registreringa er ei registrering av eldre bygg som Riksantikvaren administrerer i samband med regionalforvaltninga/fylkeskommunen. Registreringa tar føre seg m.a. alder og status på bygg, og skal medverka til å få eit oversyn av potenisielt verneverdige bygningar som ikkje har noko form for lovvern. For bygningar som er eldre enn 1850, er det lovfesta at ei vurdering må gjerast før ein bygge- eller rivningssøknad vert avgjort, jf. kulturminnelova §25.

Figur 6. Data frå tidlegare planprosess og konsesjonsprosess (Ambio Rådgivning AS 2006).

Det er gjennomført en sjekk av kjente databaser for å sjå om det er ny kunnskap innanfor og i influensområdet for planområdet.

Det er ikkje registrert nye lokalitetar/enkelpunkt knytt til automatisk freda kulturminne innanfor planområdet sidan planarbeidet i 2005/2008. Det er heller ikkje registrert nye lokalitetar, ferdselsvegar eller enkelpunkt knytt til nyare tidskulturminne i planområdet.

Dei nye tiltaka i planområdet er avgrensa i omfang og lokalitet. I hovudsak er dei større tiltaka avgrensa til området ved Olstjørna. Det er ingen kulturminne eller kulturmiljø ved Olstjørna. Feltskytebanen ved utløpet til Midtvatnet er lokalisert like ved stem.

Det er eitt automatisk freda kulturminne innanfor planen, Levåg setra i nordaust. Kulturminnet vert ikkje direkte råka av nye tiltak i planen.

Planen opnar for attreising av Fitjarseter. Det står berre tufter igjen av det som frå gammalt av var Fitjargarden si seter på fjellet. Attreisinga skal skje på dei gamle tuftene som ein finn i terrenget. Attreisinga skal ikkje føre til privatiserande hyttetun. Fitjarseter er lokalisert innanfor formålet vindkraftanlegg og har god tilgjenge frå det nye vegnett.

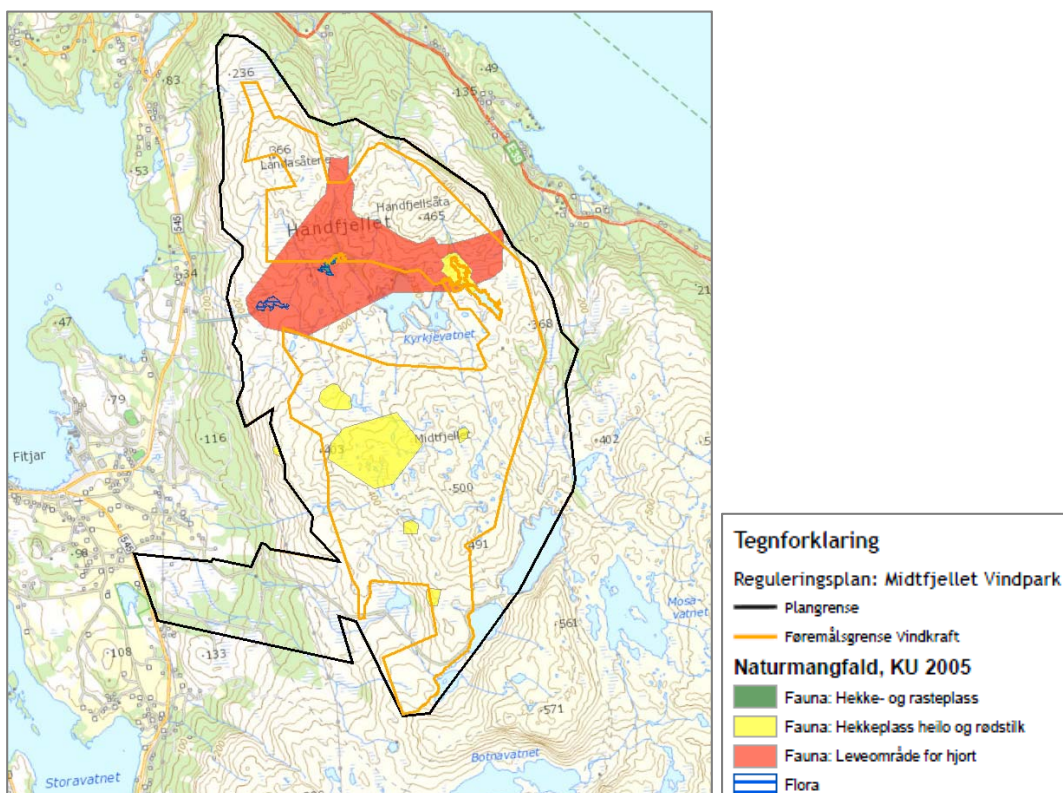
Avbøtande tiltak

- Automatisk freda kulturminne, Levågsetra, er verna gjennom omsynssone og føresegn
- Synt til kulturminnelova § 8 2.ledd og funn av konstruksjonar eller liknande skal meldast for gransking

6.3 Naturmangfald

Naturen er sjølve grunnlaget for vår eigen og framtidige generasjonars eksistens og skal forvaltast i lys av ei berekraftig utvikling som føreset ei ivaretaking av det biologiske mangfaldet. Naturmangfaldlova set krav til at prinsippa i §§ 8-12 skal leggjast til grunn ved planlegging av tiltak (*miljørettslege prinsipp*). Dei miljørettslege prinsippa er knytt til kunnskapsgrunnlag, "føre-var-prinsippet", økosystemtilnærming, samla belastning, miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar.

Naturmangfaldlova § 8 set krav om at «*offentlige vedtak som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.*» Materialet som er lagt til grunn for vurderinga er innhenta frå fleire kjelder; Naturbase.no/miljostatus.no, artsdatabanken.no, Rapport Ambio Rådgivning 2005, og Kartlegging av kystlynghei i Hordaland, rapport Fylkesmannen i Hordaland 2012.

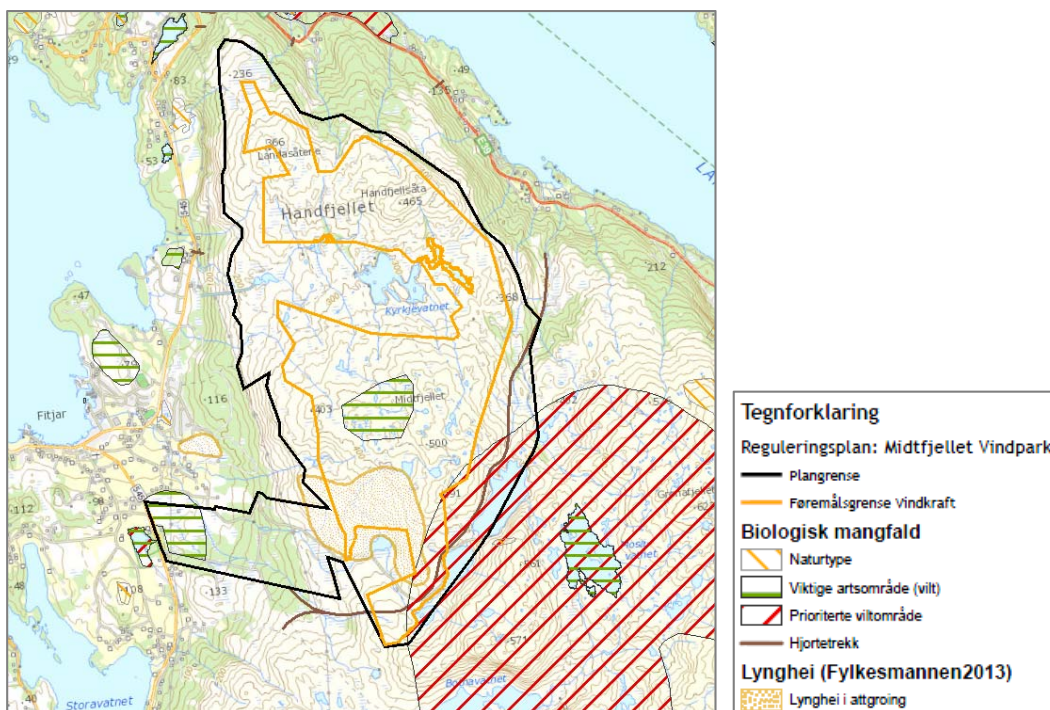

Figur 7. Data frå tidlegare planprosess og konsesjon. Rapport Ambio Rådgivning AS, 2005.

Det er gjennomført en sjekk av kjente databaser for å sjå om det er ny kunnskap innanfor og i influensområdet for planområdet. Det er ikkje registrert nye lokalitetar knytt til naturtypar, viltområde eller viltførekomstar sidan planarbeidet i 2005/2008.

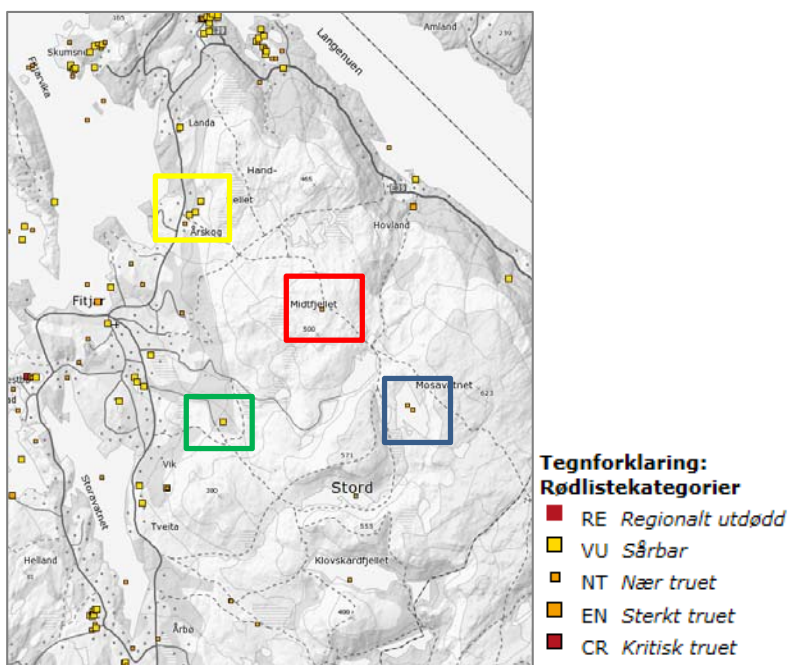
Sidan 2005 har Fylkesmannen i Hordaland utarbeidd rapport Kartlegging av kystlynghei i Hordaland (2012). I denne rapporten er det eit areal ved Olstjørna som er registrert som kystlynghei. Følgjande tekst er knytt til lokaliteten:

Område	Skildring	Skjøtsel	Diverse
Fitjar fjellet var tradisjonelt viktige beiteområde. I dag er det lite beitedyr her. Her er ope landskap, men attgroinga er kome langt. Det er ikkje lenge før skogen etablerer seg.	Gammal grov lyng. Sterk attgroing med einer. Skogen flytter seg oppover med furu og lauvtrær	Noen sauer på sommerbeite. Plan om storfe. Tal på beitedyr har auka i 2006 og ventast auke vidare	Kystlynghei vert rekna til områder opp til 300 moh. Områder er svidd dei siste åra i regi av beitelag. Vindmøllepark er etablert i 2012.

Figur 8. Data henta frå naturbase.no.

Det er registrert fleire rødlista artar i planområdet og i nærområdet, jf. artsdatabanken.no. Sjå figur 8. Det er både eldre og nyare registreringar frå området. Det er fire lokalitetar som utpeikar seg med funn av rødlista artar, jf. artsdatabanken. Dette er Årskog, Midtfjellet, Mosavatnet og Kråbekken. Lokaliteten Midtfjellet ligg innanfor planområdet. Mosavatnet, Årskog og Kråbekken ligg utanfor planområdet.

Figur 9. Data henta frå artsdatabanken.no. Utval av lokalitetar med artar som er rødlista. Rød ramme viser observasjonar innanfor planområdet. Blå (Mosavatnet), Gul (Årskog) og Grøn (Kråbekken) ramme viser artar utanfor planområdet. Rød ramme= svartstrupe, tornskate, strandsnipe, og storlom.

Ein ser det slik at Naturmangfaldslova § 8 (kunnskapsgrunnlaget) er stetta i høve til kravet om at kunnskapsgrunnlaget skal stå i eit rimeleg forhold til saken/planen sin karakter og risiko for skade på naturmangfaldet. Dette på bakgrunn av dei nye tiltaka i planområdet er avgrensa i omfang og lokalitet. Eksisterande kunnskap er vurdert til å vera tilstrekkeleg.

I området ved Olstjørna er det planlagt nydyrking og aktiviteter knytt til parkering og friluftsliv. Deler av dette området er registrert som kystlynghei, jf. rapport Kartlegging av kystlynghei i Hordaland (2012), samt to hekkeplassar for rødstilk og heilo, jf. Ambio Rådgivning 2005. I tillegg er austleg del av landbruksområda del av eit større prioritert viltområde, sentrale fjellområde med svært viktig verdi, og det er registrert villtekk gjennom området.

Nydyrkinga vil påverke dei lokale forholda ved oppdyrking, og potensiale for avrenning til vassdrag i området. Etablering av sommarseter med oppbevaring av organisk gjødsel kan potensielt føre til avrenning og eutrofiering av vassdraga i nærområdet. Desse forholda må vurderast og evt. avbøtande tiltak må settast i verk i samband med søknad om nydyrking etter jordlova. Det er strenge krav til lager og bruk av husdyrgjødsel, jf. Forskrift om gjødselsvarer mv. av organisk opphav, 2003. Drifta pliktar å følgje denne forskrifta. Generelt er det eit mindre problem i høve til forureining frå moderne anlegg.

§ 18. Plassering av anlegg og avstandskrav for husdyrgjødsel og avløpslam.

Anlegg for husdyrhold og lagring av husdyrgjødsel/avløpslam må ikke plasseres på flomutsatte områder eller så nær vassdrag, brønn eller annet vannforsyningsystem at det medfører fare for forurensning.

Forskrift om gjødselsvarer m.v. av organisk opphav, 2003.

Den samla belastninga for økosystema i nærleiken av Olstjørna vil verta negativt påverka på grunn av inngrep og endringar i naturgrunnlaget. Belastninga totalt i Fitjarfjellet er av eit mindre omfang basert på dei nye tiltaka reguleringsplanen opnar opp for, jf. naturmangfaldlova § 8-12.

Ein vurderer kunnskapsgrunnlaget til å vere tilstrekkeleg, og ein kan ikkje sjå at planframlegget og utbygging i tråd med det vil medføre stor skade på naturmangfaldet.

Avbøtande tiltak

- Ved anleggsarbeid bør det vera fokus på å unngå inngrep utover dei areala der inngrepa er nødvendig
- Sikring av drivstofflager og unngå avrenning ved spill
- Om helikoptertransport er nødvendig bør det skje ved «kanalisert» flyging utanfor spesielt sårbare lokalitetar for vilt
- Anleggsarbeid bør generelt konsentrerast i tid og rom for å redusere omfang av forstyring (hekke- og yngleperiodar)
- Det er etablert bom ved Olstjørna for å hindre uønska motorisert ferdsel i fjellområdet
- Som del av søknad om nydyrking skal det vurderast risiko for avrenning frå landbruksdrifta

6.4 Landbruk

Eit sentralt mål for forvaltning av naturressursane er i størst mogleg grad å bevare dei for framtida. Berekraftig utvikling er eit sentralt omgrep. Berekraftig utvikling vert definert som ei utvikling som stiller dagens behov utan at det går på kostnad av framtidige generasjonar sine moglegheiter. Berekraftig utvikling oppnår ein best ved at utnyttinga av ikkje-fornybare naturressursar vert minimalisert.

Jordlova har til formål å leggje tilhøva slik til rette at arealressursane i landet kan bli brukte på den måten som er mest gagnleg for samfunnet og dei som har yrket sitt i landbruket. Arealressursane bør disponerast på ein måte som gir ein tenleg, variert bruksstruktur ut frå samfunnsutviklinga i området og med hovudvekt på omsynet til busetjing, arbeid og driftsmessig gode løysingar. Jordlova definerer samfunnsgagnleg bruk som «*at ein tek omsyn til at ressursane skal disponerast ut frå framtidige generasjonar sine behov. Forvaltninga av arealressursane skal vera miljøforsvarleg og mellom anna ta omsyn til vern om jordsmonnet som produksjonsfaktor og ta vare på areal og kulturlandskap som grunnlag for liv, helse og trivsel for menneske, dyr og planter*». Vidare vert det i §9 i jordlova presisert at dyrka jord ikkje må brukast til formål som ikkje tek sikte på jordbruksproduksjon. Dyrkbar jord må heller ikkje disponerast slik at ho ikkje vert eigna til jordbruksproduksjon i framtida.

Det vert opna for ulike landbruks tiltak innanfor formåla LNF, landbruk og kombinert formål: vindparkanlegg og landbruk. For tiltak innanfor LNF-formålet vert det synt til at tiltaka skal vera knytt til stadbunden næring.

I planen er det opna for nydyrking og etablering av sommarseter i området ved Olstjørna. I dag er ressursane i hovudsak knytt til fjellbeite for sau. Ved nydyrking og sommarseter vil ressursane knytt til landbruksdrift auke. Bruken av Fitjarfjellet vert ikkje endra med den nye reguleringsplanen, og beite i Fitjarfjellet kan haldast fram slik som i dag. Plikt til gjerdehald er lagt på grunneigar.

Samlokalisering av landbruksdrift og vindkraftanlegg, samt friluftsliv kan skape utfordringar om ein ikkje på førehand definerer avtalar eller rammar i høve til bruk og aktivitetar i høve nydyrka areal.

Aktivitetar knytt til friluftsliv i område med landbruksdrift må ta omsyn til landbruksdrifta. Det er allmenn ferdsle i utmark, medan det er restriksjonar knytt til ferdsle på innmark, jf. Friluftslova. Spesielt må aktivitetane kring Olstjørna og nydyrkingsareala ta omsyn til innmarksareala.

Utdrag frå Friluftslova, 1957 (<http://lovdata.no/dokument/NL/lov/1957-06-28-16>):

§ 2. (Ferdsl i utmark.)

I utmark kan enhver ferdes til fots hele året, når det skjer hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet.

Det samme gjelder ferdsel med ride- eller kløvhest, kjelke, tråsykkel eller liknende på veg eller sti i utmark og over alt i utmark på fjellet, såfremt ikke kommunen med samtykke av eieren eller brukeren har forbudt slik ferdsel på nærmere angitte strekninger. Kommunens vedtak må stadfestes av fylkesmannen.

Om motorferdsel i utmark gjelder også lov om motorferdsel i utmark og vassdrag.

§ 3. (Ferdsl i innmark.)

I innmark kan enhver ferdes til fots i den tid marken er frosset eller snølagt, dog ikke i tidsrommet fra 30. april til 14. oktober. Denne ferdselsrett gjelder likevel ikke på gårdsplass eller hustomt, inngjerdet hage eller park og annet for særskilt øyemed inngjerdet område hvor almenhetens vinterferdsel vil være til utilbørlig fortrensel for eier eller bruker.

Eier eller bruker kan - uansett inngjerding - forby ferdsel over hage, plantefelt, høstsådd åker og gjenlegg (attlegg) også når marken er frosset eller snølagt, såfremt ferdselen er egnet til å volde nevneverdig skade.

Fylkesmannen kan for det enkelte fylke eller deler av det bestemme at det tidsrom da det etter første ledd skal være ubetinget forbudt å ferdes i innmark, settes kortere eller lengre enn fra 30. april til 14. oktober.

For landbruket i Fitjar kommune vil nydyrkingsareala og sommarsetra vera positive tiltak. Potensielt kan store deler av förbruken knytt til husdyrhald av storfe i Fitjar kommune dekkast ved full produksjon på nydyrkingsarealet og sommarsetra på sommaren. Dette gir ringverknadar for gardsbruka og innmarka i låglandet. Samdrifta på fjellet gir potensiale for auka produksjon på innmarksareala i låglandet, samt at bøndene kan verta friare på sommars tid i høve til fjøsstell.

Detaljar kring investering og driftsform er ikkje avklart i denne fasen. Organisering av nydyrkingsareal og sommarsetra må avklarast som neste steg i prosjektet.

Avbøtande tiltak

- Klare rammer eller avtale knytt til bruk og aktivitet i område med både landbruk og vindkraftanlegg, og landbruk og friluftslivaktivitetar
- Organisering av bruk av sommarsetra må avklarast i høve til investering og driftsform mm.

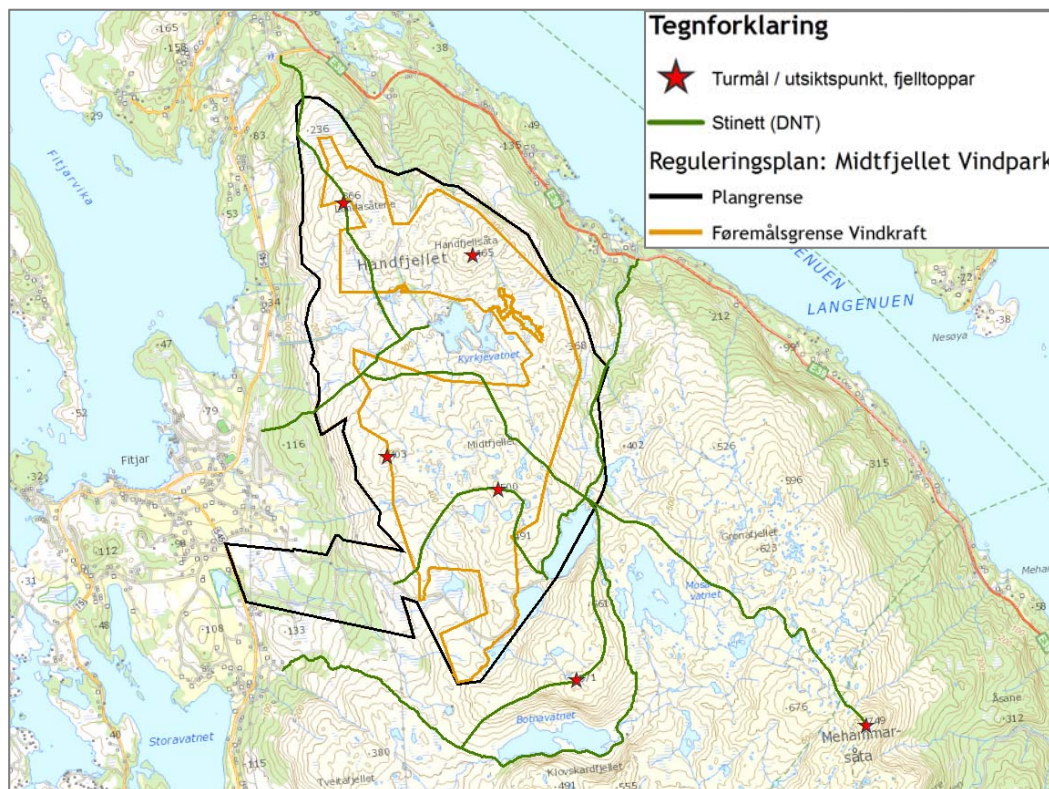
6.5 Friluftsliv

Det er eit overordna politisk mål at alle skal ha moglegheit til å utøva helsefremjande, trivnadsskapande og miljøvenleg friluftsliv og fysisk aktivitet i det daglege livsmiljø og i omkringliggjande naturområde. Friluftslova har som formål å verne friluftslivet sitt naturgrunnlag og sikra ålmenta sin rett til ferdsel, opphald o.a. i naturen. Det er viktig å fremje friluftsliv som ein helsefremjande, trivnadsskapande og miljøvenleg fritidsaktivitet. Allemannsretten er fundamentet i norsk friluftstradisjon og sikrar, med eit par unntak, fri ferdsel i utmark.

Område av verdi for friluftslivet skal sikrast slik at ferdsel og opphald vert fremja og gjev tilgjenge til naturområda. Det skal vera tilgong til trygg ferdsel, leik og andre aktivitetar ved bustad, skule og barnehage, i samanheng med ein variert grønstruktur med gode sambindingar til omkringliggjande naturområde. Spesielt barn og unge skal gjevast moglegheit til å utvikla ferdigheiter i friluftsliv.

Dei sentrale fjellområda på Stordøya fungerer som eit felles område for utøving av friluftsliv og rekreasjon for busette i Fitjar og Stord kommune. Stinettet går uavhengig av kommunegrensene, og det er fleire turmål og utsiktspunkt i området. Desse turmåla medverkar til å prege landskapet, opplevinga av det og er tydelege landskapselement. Toppene Landasåtene, Handfjellsåto, Fitjarsåto, Beinatjørnvarden, Kinno og Mehammersåto kan trekkast særleg fram.

Det er fleire tilrettelagte startpunkt i Fitjar kommune for turar i fjellet, t.d. ved Rydlandssago, Dalshaugane, vassverket på Rimbareid og Vistvik. Anleggsvegen frå vassverket på Rimbareid til Svartavatnet vert særleg mykje nytta i både trimøyemed og som utgangspunkt for fjellturar. Fjellområdet vert nytta til ulike friluftsmål som fiske, jakt, sanking, tur og mosjon, samt andre aktivitetar. Det er større regionale friluftsområder både innanfor og utanfor planområdet. Fjellområda i Fitjar kommune er av Hordaland fylkeskommune kartfesta som regionalt viktig friluftsområde.

Figur 10. Viktige turløyper og turmål i fjellområda.

Det er ikkje innført og vil ikkje verta innført restriksjonar på ferdsel eller utøving av friluftsliv i planområdet utover det som ligg i gjeldande planar og konsesjonsvedtak. Planen legg opp til at etablert kjøreveg frå Fv545 til Olstjørna vert regulert til offentleg veg, samt det vert offentleg parkeringsplass ved Olstjørna. Kjørevegane internt i vindparken er stengt med bom ved Olstjørna, slik at vindparken ikkje fører til uønska motorisert ferdsel i området. Det er i tillegg bom på eksisterande kjøreveg til Svartavatnet ved Olstjørna.

Offentleg kjøreveg og parkering opnar opp fjellområdet i større utstrekning enn dagens situasjon. Dette kan opne området for fleire brukargrupper og turmål.

Tiltaksplan for Fitjarfjellet syner til fleire tiltak knytt til fysisk aktivitet. Planen opnar m.a. opp for etablering av sti, rasteplassar, gapahuk, og skilting som vil auke attraktiviteten av området knytt til det tradisjonelle friluftslivet. I tillegg er det opna for utsiktspunkt ved første møllepunkt ved Olstjørna, badeanlegg inne i sjølve vindparken og skitrek/slalåmbakke ved Olstjørna. Med utgangspunkt i området ved Olstjørna kan det etablerast lysløype og turvegar.

Avbøtande tiltak

- Klare rammer eller avtale knytt til bruk og aktivitet i område med både friluftaktivitetar og vindkraftanlegg, og friluftaktivitetar og landbruk
- Offentleg kjøreveg og parkering ved Olstjørna
- Tilrettelegging av fysisk aktivitet gjennom større og mindre tiltak

7 Samfunnstryggleik og beredskap

7.1 ROS-analyse

Målsetjinga med denne analysen er å laga ei oversikt som avdekkjer risiko og sårbarheit som følgjer av planutkastet. Vidare skal ROS-analysen identifisere avbøtande tiltak som reduserer eller eliminerer uakseptabel risiko.

Analysen er delt i to fasar

1. Siling av reell fare (sjekkliste). Alle hendingane har akseptabel risiko og ytterlegare vurderingar er ikkje gjennomført
2. ROS-analyse av hendingar/situasjonar med reel fare (ROS-analyse)

ROS-analysen tek utgangspunkt i akseptkriterium godkjent i revidert kommuneplan for Fitjar kommune (2012) og Teknisk forskrift (TEK10). Krav i forskrift og kommuneplan er implementert og nytta som bakgrunnsinformasjon i høve til sannsyn og konsekvens (metode), men også i høve til detaljert planlegging og bygging.

Risiko er knytt til uønska hendingar og deira usikkerheit til om hendinga inntreff (sannsyn/frekvens) og omfang (konsekvens). Sannsyn og konsekvens av ulike hendingar gir som produkt, risikoen som ei hending representerer.

Det er viktig å finne mogeleg tiltak for å redusera risiko og sårbarheit til akseptabel risiko. Slike tiltak kan vera både førebyggjande og skadereduserande. Førebyggjande tiltak skal hindre at ei uønska hending skjer og skadeførebyggjande tiltak skal minske skadane når ei uønska hending har skjedd.

Følgjande føresetnadar vert lagt til grunn for denne analysen:

- Analysen er avgrensa til arealet innanfor plangrensa og influensområde
- Analysen fokuserer på verknadar av framtidig endra arealbruk, og eksisterande verksemder som har direkte påverknad på tiltaket
- Analysen føreset at gjeldande lovverk og krav vert stetta i prosjekterings- og anleggsarbeid
- Analysen føreset at kommunal beredskap er teke i vare, og at turvande utstyr, kompetanse og ressursar er tilstade
- Analysen omfattar ikkje tilsikta (overlagte) handlingar slik som hærverk og sabotasje
- Analysen omfattar ikkje vurdering av Fase 3 utbygging av Fitjar vindpark, då denne vurderinga ligg knytt til søknad om utviding etter energilova (anleggskonsesjon (19.02.2007) og MTA-plan)

Gjennomgang av mogelege uønska hendingar er gjort med utgangspunkt i framlagt planforslag. Analysen er gjennomført for å kartlegge risikobilete som følgje av planlagde endringar innan og nær planområdet.

Som akseptkriterium har ein lagt til grunn:

Uakseptabel risiko	Tiltak <u>skal</u> settast i verk for å redusera risikoen. Det er krav om ROS-analyse for alle detaljplanar. Det skal gjennomførast ytterlegare undersøkingar/utgreiingar for å belysa risikoen (ROS-analyse).
Middels risiko	Risiko <u>bør</u> vurderast med omsyn til tiltak som reduserer risiko. Gjennomføring av tiltak <u>skal</u> vurderast i høve til kost - nytte. Det er krav om ROS-analyse for alle detaljplanar. Kommunen kan, basert på tiltaket sitt innhald, utforming og lokalisering, i byggesak krevje ROS-analyse.
Akseptabel risiko	Det er krav om ROS-analyse for alle detaljplanar. Det bør i kvar enkelt byggesak vurderast om det må gjennomførast førebyggjande tiltak.

Sannsyn og konsekvensar

Risiko er knytt til uønska hendingar og deira usikkerheit til om hendinga inntreff (sannsyn/frekvens) og omfang (konsekvens).

Tabell 1. Sannsyn: Estimering av sannsyn skal ta utgangspunkt i moglege årsakar til dei uønska hendingane og med kva frekvens dei kan ventast å opptre. Grenseverdiene er kategorisert som følgjer:

	Sannsyn	Frekvens
1	Mykje sannsynleg	Meir enn ei hending kvart 20. år
2	Sannsynleg	Mindre enn ei hending kvart 20. år, men meir enn ei hending kvart 200.år
3	Noko sannsynleg	Mindre enn ei hending kvart 200. år, men meir enn ei hending kvart 1000.år
4	Lite sannsynleg	Mindre enn ei hending kvart 1000. år, men meir enn ei hending kvart 5000.år
5	Usannsynleg	Mindre enn ei hending kvart 5000. år

Tabell 2. Konsekvens. Følgjande tema kytt til planframlegget vert vurdert i høve potensiell risiko: Liv og helse. Ytre miljø. Materielle verdiar. Grenseverdiene er kategorisert som følgjer:

	Konsekvens	Liv og helse (L)
1	Ufarleg/ubetydeleg	Ingen eller små personskadar. Få og små personskadar som treng medisinsk handsaming. Fråvær avgrensa til bruk av eigenmelding.
2	Ein viss fare	Inntil 5 alvorlege person- skadar eller mange små personskadar. Fråvær som krev sjukemelding.
3	Alvorleg/farleg	Inntil 10 alvorleg skadde personar eller inntil tre dødsfall
4	Kritisk	Inntil 25 alvorleg skadde personar eller inntil ti dødsfall
5	Katastrofal	Fleire enn 25 alvorleg skadde personar eller fleire enn ti dødsfall
	Konsekvens	Materielle verdiar/økonomi (Ø)
1	Ufarleg/ubetydeleg	Ingen eller ubetydeleg økonomisk kostnad, inntil 1 mill. kr.
2	Ein viss fare	Kortvarig skade eller tap av samfunnsverdiar, mellom 1- 10. mill. kr
3	Alvorleg/farleg	Skade eller tap av verdiar av noko varigheit, mellom 10 mill. - 90 mill. kr
4	Kritisk	Skade eller tap av verdi av lengre varigheit, mellom 90 mill. - 300 mill. kr
5	Katastrofal	Varig skade eller tap av samfunnsverdi, over 300 mill. kr
	Konsekvens	Ytre miljø (luft, vatn og grunn) (M)
1	Ufarleg/ubetydeleg	Ingen eller ubetydelege miljøskadar. Utbeta av naturen sjølv etter kort tid
2	Ein viss fare	Miljøskadar, kort restitusjonstid
3	Alvorleg/farleg	Miljøskadar, < 1 års restitusjon
4	Kritisk	Alvorlege miljøskadar, > 1 års restitusjon
5	Katastrofal	Svært alvorlege miljøskadar, irreversibel skade

Tabell 3. Risikomatrissa har tre soner; grøn, gul og raud.

Matrisa er inndelt i 3 matriser, ei for kvart tema (liv og helse, miljø, og økonomi). Sannsyn og konsekvens er inndelt i 5x5 og inndelinga med koding finn ein igjen i tabell 1 og 2.

* Liv og helse

* Materielle verdiar

Konsekvens \ Sannsyn	Ubetydeleg (1)	En viss fare (2)	Alvorleg (3)	Kritisk (4)	Katastrofal (5)	Ubetydeleg (1)	En viss fare (2)	Alvorleg (3)	Kritisk (4)	Katastrofal (5)
Mykje sannsynleg (1)	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5
Sannsynleg (2)	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5
Noko sannsynleg (3)	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5
Lite sannsynleg (4)	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5
Usannsynleg (5)	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5

* Ytre miljø

Mykje sannsynleg (1)	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5
Sannsynleg (2)	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5
Noko sannsynleg (3)	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5
Lite sannsynleg (4)	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5
Usannsynleg (5)	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5

7.1.1 Sjekkliste

Emne / Årsak Hending / forhold	Kommentar
Skade på bygg og infrastruktur pga.	
<ul style="list-style-type: none"> Ekstrem nedbør 	Det er ikkje registrert at området er spesielt utsett for ekstreme nedbørmengder. Det er ikkje grunn til å tru at tilhøve til nedbør er annleis enn andre stadar i Fitjar. Utbygginga skal støtte krav sett i TEK10.
<ul style="list-style-type: none"> Leirskred 	Lausmassane i planområdet består i hovudsak av bart fjell med stadvis tynt dekke. Områda ved Olstjørna og Midtvatnet er registrert som tynn morene, torv og myr, samt elveavsetning. Området ved Fv545 består av tykk morene. Planområdet ligg over marin grense. Området er ikkje registrert som fare eller risiko for leirskred (faresonekart kvikkleire, NGU).
Forureina byggegrunn	Det er ikkje registrert forureina grunn innanfor planområdet, jf. miljøstatus.no. Det er ikkje kjent at det har vore industriverksemder i nærleiken av planområdet som utgjør potensiale for forureina grunn.
Radon i byggegrunn	TEK10 sett krav til at bygg skal sikrast mot radon. For å unngå radonsikring må det dokumenterast ved radonmåling at tiltak ikkje er naudsynt.
Utbygging som skaper fare knytt til lagring eller transport av farleg gods	Det er ikkje planlagt for verksemder/aktivitet som skapar ny fare knytt til lagring eller transport av farleg gods utover dagens bruk.
Bortfall av straum	Det er ikkje planlagt for samfunnsviktige funksjonar med akutt behov for straum eller vatn innanfor planområdet. Det bør vurderast ut frå stabilitet knytt til straumleveransen, naudaggregat i samband med sommarsetra og mjølkedrifta.
Elektromagnetisk felt frå kraftledning	Det går fleire høgspenningsleidningar i planområdet. Ingen av dei er lokalisert ved bygg med varig opphald. Det er lagt omsynssone for kraftledning i plankartet.
Kulturminne/ fornminne	Det er registrert kulturminne innanfor planområdet som er bandlagt etter lov om kulturminne. Det er ikkje planlagt tiltak ved kulturminnet og det er sett omsynssone over kulturminnet.
Verna bygg, anlegg eller område	Det er ingen bygg, anlegg eller område som er verna innanfor planområdet.

7.1.2 ROS-analyse

Emne / Årsak Hending /forhold	Potensiell risiko, før tiltak:			Merknadar Tiltak (avbøtande og risikoreduserande)
	Liv og helse	Materielle verdier	Ytre miljø	

Naturhendingar

Sterk vind Skade på bygg / infrastruktur		2.1		Det er registrert sterk vind årleg på Vestlandet, men anslagsvis kvar andre år vert det registrert som storm. ROS-analyse Stord/Fitjar syner til at ein kan risikera orkan ein gong kvart femtiande år. Tiltak på utsette område må konstruerast slik at dei tåler naturkreftane på fjellet. Utbygginga skal stette krav sett i TEK10.
Flaum i bekk og vatn, 200.årsflaumløp Utgraving av grunn, og vatn innover på tiltak kring Olstjørna		3.2		Det er planlagt fleire tiltak ved Olstjørna og elvane som går inn/ut av tjørna. Det er sett minimum avstand på 6 meter for utbygging ved Olstjørna og tilhøyrande. Situasjonsplan i byggesøknad for tiltak må vise avstand til vatn/elv.
Steinsprang/ flaumras frå fjell. Skade på bygg og anlegg, turgåarar				Det er fleire område som er registrert som aktsamheitsområde for steinsprang innanfor planområdet, jf. skredatlas.no. Generelt er det ikkje spesielt stor rasfare på Stordøya, jf. ROS-analyse Stord/Fitjar (2008).
Risikoområde for steinsprang	4.2	4.1		I nærleiken av byggetiltaka ved Olstjørna og badebassenget, er det ikkje registrert fare for steinsprang (aktsemdsområde).
Område utanfor risiko for steinsprang	5.1	5.1		Lokalisering av skitrekk/slalåmbakke og deler av turløype aust for Olstjørna ligg i eit mindre område med fare for steinsprang. Tal personar som oppheld seg i område med potensielt risiko er lågt.
Snøskred. Skade på bygg og anlegg, turgåarar				Det er fleire område som er registrert som aktsamheitsområde for snøskred innanfor planområdet, jf. skredatlas.no. Generelt er det ikkje spesielt stor rasfare på Stordøya, jf. ROS-analyse Stord/Fitjar (2008).
Risikoområde for snøskred	4.2	4.1		I nærleiken av byggetiltaka ved Olstjørna og badebassenget, er det ikkje registrert fare for snøskred (aktsemdsområde). Lokalisering av skitrekk/slalåmbakke og deler av turløype aust for Olstjørna ligg i område med risiko for snøskred.
Område utanfor risiko for snøskred	5.1	5.1		Store mengde snø og forhold som utløyser risiko for snøskred er sjeldan i Fitjarfjellet, og ein har difor sett låg sannsyn for snøskred. Tal personar som oppheld seg i område med potensielt risiko er lågt.

Brann

Brannfare Brann i enkelt bygning		3.2		Bygningar skal dimensjonerast og prosjekterast i samsvar med bygnings- og brannforskrifter. Fitjar kommune har brannberedskap på Årskog.
-------------------------------------	--	-----	--	---

Brann i bygning som spreier seg til andre bygg/konstruksjonar innanfor planområdet				Det skal sikrast god tilkomst for utrykkingsmateriell. Det bør vurderast brannvarslingsystem på sommarsetra, samt allment tilgjengelege bygningar. Det er i avgrensa område fleire bygg der risiko for spreining av brann er reell.
Lyngbrann/ grasbrann	3.1	3.2	3.2	Store deler av planområdet består av skog og gras-/lyngområde og dermed tilhøyrande sårbarheit for brann. I ROS-analyse Stord/Fitjar er det kommentert at ein normalt ikkje er mykje plaga av skogbrann i kommunen. Det er ikkje spesiell beredskap knytt til skogbrann, anna enn ordinær brannberedskap. Generelt bålforbod 15. april-15. september. Innføring av restriksjonar i særlege tilfelle.

Forureining - grunn/vatn/luft

Støy frå vindparken over krav i T-1442 Helseplagar for turgåarar/ bygg med varig opphald innanfor planområdet	4.2			Det er gjennomført støyundersøking i samband med Fase1 og 2 midtfjellet vindpark. Støyundersøking knytt til Fase3 går gjennom detaljplan etter energilova. Det er ikkje planlagt for varigoppald innanfor soner med rød eller gul støysone, jf. kartlegging 2005 og 2013.
Kjemikalieutslepp Utslepp av olje/ drivstoff/ kjemikalium til vatn			3.2	I anleggsperioden for nye tiltak vert det nytta maskiner som brukar olje/diesel, det vil også vera situasjonen for driftsperioden på sommarsetra. Dieselfylling av anleggsmaskiner bør utførast på eigna stad, og utarbeidast system for oppsamling av olje der utlekking er mogleg. Frå sommarseter vil det vera bruk av kjemikalium knytt til vaskevatn av mjølkeanlegget. Handtering av vaskevatnet må gå til godkjent avløp eller til gjødsellager.
Avrenning frå jordbruksområde/ sommarseter Konsekvens for drikkevatn	4.1	4.1		Jordbruksdrifta medfører oppbevaring av gjødsel og evt. spreining av gjødsel på innmarksområda. Krav til lagring og handtering må følgje lovverk. Nydyrkingsareala har ikkje avrenning til Svartavatnet.
Avrenning frå jordbruksområde/ sommarseter Tap av biologisk mangfald			4.2	Jordbruksdrifta medfører oppbevaring av gjødsel og evt. spreining av gjødsel på innmarksområda. Krav til lagring og handtering må følgje lovverk.

Trafikkfare

Trafikkulukke på veg innanfor planområdet Offentleg veg fram til bom		2.1		Vegen frå Fv545 til Olstjørna har god breidde og vert asfaltet. Antatt fartsgrense 50 km/t . Avgrensa trafikk til parkeringsplass. Ved større arrangement bør trafikken rettleiast/dirigerast.
Trafikkulukke på veg innanfor planområdet I vindparken, vegnett innanfor bom		3.1		Ved ordinær drift i Midtfjellet vindpark vil motorisert ferdsel vera avgrensa til vedlikehald og ordinær drift, samt grunneigarane sin næringstrafikk.
Trafikkulukke med mjuke trafikkantar Anleggstrafikk og turtrafikk	4.2			I anleggsfase Fase 3 vil vindparkområdet vera avstengt for allmenta. Ved ordinær drift i Midtfjellet vindpark vil motorisert ferdsel vera avgrensa til vedlikehald og ordinær drift, samt

			grunneigarane sin næringstrafikk. Vegane har god breidde.
Ullukke ved avkjøring Fv545 - offentleg veg	2.1	2.1	Planen sikrar tilhøva etter gjeldande normer og krav. Låg fartsgrense og lite trafikk langs Fv545.
Ullukke ved avkjøring Fv545 - bustad	2.1	2.1	Planen sikrar tilhøva etter gjeldande normer og krav. Låg fart og trafikk langs Fv545. Statens vegvesen har godkjent dagens avkjøring for utviding av nye bueningar.

Anna /spesielle hendingar

Iskasting frå vindmøller med konsekvensar for personar eller materiell	4.3	4.2	I samband med planarbeid i 2008 er det gjennomført ROS-analyse som m.a. ser på risiko knytt til iskasting (Multiconsult, 2008). I rapporten finn ein m.a. at sannsyn for ising er 3-6 dagar i året. Ising på vindmøller kan førekomme, spesielt på vinterstid. Det er grunn til å tru at utfart i området er avgrensa og liten på dagar kor ising kan skje. Sjansen for å bli råka av iskast er rekna som liten. Det skal være ei sikkerheitssone på 300 m kring vindmøller og evt. varslingsystem for å redusere risiko.
Samdrift på sommarseter Smittepress		4.2	Det er potensiell risiko for smittepress ved samdrift, og særleg om dyr frå fleire gardsbruk vert lokalisert på ein plass. Det må vera gode rutinar knytt til hygiene og helsesjekk av dyr som nyttar sommarsetra.

7.1.3 Konklusjon

I ROS-analysen er det vurdert ulike hendingar og situasjonar. Dei aller fleste forholda er akseptable med føresetnad at tiltaka vert gjennomført i samsvar med lover og regler (t.d. PBL og TEK 10). For dei fleste tema sikrar planen for nye tiltak etter gjeldande normer og krav.

Det er nokre hendingar som ligg i gul sone: flaum, brannfare og iskasting frå vindmøller. I forhold til alle desse hendingane må det vurderast om det skal gjennomførast avbøtande eller risikoreduserande tiltak. Det er fleire tiltak som ikkje er eksakt plassert i planen. Risiko for desse tiltaka kan verta redusert gjennom avklaringar knytt til lokalitet av tiltak og byggesøknad med situasjonsplan. Andre hendingar kan reduserast gjennom informasjonsskilt og haldningsarbeid, m.a. knytt til bålrensing, brannvarslingsanlegg, avstand til vassdrag og tryggleikssoner/varslingsystem knytt til iskast.

Etter vurderingar er planframlegget vurdert til å ha akseptabel risiko.

8 Kjelder

Utvalte nettsider

- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)
- Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
- Hordaland fylkeskommune
- Naturbase
- Miljøstatus
- Fitjar kommune
- Klima og forurensingdirektorat (KLIF)
- Statens vegvesen
- Fylkesmannen i Hordaland
- Norges Geologiske Undersøkelse (NGU)
- Artsdatabanken
- Midtfjellet Vinkraft: www.midtfjellet-vindkraft.no

9 Vedlegg

- Plankart - revidert 01.09.2015
- Føresegner - revidert 03.09.2015

Vedlegg til førestegangshandsaming:

1. Tiltaksplan for Fitjarfjellet, Fitjar Fjellsameige (tidlegare Fitjar grunneigarlag) og Fitjar kommune. Juli 2012.
2. Forprosjekt nydyrking Bleikje. Fitjar Fjellsameige (tidlegare Fitjar grunneigarlag og Fitjar kommune. Juni 2013.
3. Illustrasjonsplan for området ved Olstjørna (grunnlag i tiltaksplan for Fitjarfjellet)
4. Samanfatta innspel/merknad med kommentarar
5. Innspel/merknad til oppstartsmelding

Kunnskaphuset
Sæ 132, 5417 Stord
Tlf.: +47 53 40 41 80
Epost: post@akvator.no
www.akvator.no

